

Departement Social Work
Afstudeerrichting maatschappelijk assistent

Huiswerk(begeleiding)
De visie van (maatschappelijk kwetsbare) ouders
Drempelverlaging van de huiswerkbegeleiding

Door Lotte Verheyen

Bachelorproef aangeboden tot het bekomen
van het bachelor diploma sociaal werk
(maatschappelijk assistent)

Hasselt
Academiejaar 2015-2016

Departement Social Work
Afstudeerrichting maatschappelijk assistent

Huiswerk(begeleiding)
De visie van (maatschappelijk kwetsbare) ouders
Drempelverlaging van de huiswerkbegeleiding

Door Lotte Verheyen

Bachelorproef aangeboden tot het bekomen
van het bachelor diploma sociaal werk
(maatschappelijk assistent)

Hasselt
Academiejaar 2015-2016

Woord vooraf

Deze bachelorproef is het laatste spurtje voor de eindmeet om mijn diploma maatschappelijk assistent te behalen. Het heeft bloed, zweet en tranen gekost om tot dit werk te komen en uiteindelijk kan ik er trots op zijn. Natuurlijk schrijf je een bachelorproef niet alleen! Het was onmogelijk geweest zonder de begeleiding en de steun van anderen!

Als eerste wil ik mijn interne promotor, Inge Pasteels bedanken. Zij heeft de tijd gemaakt om op mijn vele vragen een antwoord te geven en me terug op het juiste pad te brengen indien ik noorden niet meer vond. Ze heeft veel flexibiliteit getoond omtrent de vertragingen door de revalidatie van de letsels van mijn auto-ongeval en de onderschatting van de tijdsinvestering van het verwerken van de interviews.

Ook wil ik mijn begeleider van de dienst Gezinsondersteuning, Inge Vandebeek bedanken. Vanaf het begin heeft zij mee gedacht over de elementen die aan bod moesten komen. Ze hielp de afbakening bewaken en zorgde dat ik de toegang kreeg tot de partners om zo de respondenten te verkrijgen.

Vervolgens wil ik de partner bedanken die mee hebben gezocht naar respondenten en hebben nagedacht over de vragen. In het bijzonder Greetje Swerts van Samenlevingsopbouw Rimo Limburg die mij mee op pad heeft genomen om de kwetsbare doelgroep laagdrempelig te bereiken. Daarnaast de buitenschoolse opvang van stad Hasselt, Wijkmanagement stad Hasselt, Arktos, De Ark, enkele scholen van het basisonderwijs te Hasselt, de Opvoedingswinkel en heel de afdeling Burger en Samenleving van stad Hasselt.

Daarnaast wil ik mijn vrienden Emi Creemers, Sam Schroyen en Nikki Bertrands bedanken om me te overtuigen van mijn kunnen en indien het nodig was een lach op mijn gezicht te toveren.

Ten slotte wil ik in het bijzonder mijn gezin en mijn vriend bedanken. Zij waren diegene die altijd in mij zijn blijven geloven. Mij gesoigneerd hebben tijdens de momenten dat het zwaar was. Mijn tranen hebben opgevangen wanneer de moed ver te zoeken was.

Ik wil al deze mensen bedanken om het medemogelijk te maken om de finish te halen!

Lotte Verheyen

Abstract

In deze bachelorproef worden de onderzoeksvragen, 'Wat is de visie van (kwetsbare) ouders omtrent huiswerk?' en 'Hoe kan huiswerkbegeleiding drempelverlagend gemaakt worden?' behandeld. Hiervoor is er een vergelijkende studie opgestart. Er wordt gebruik gemaakt van diepte-interviews zodat de taalbarrière voor kwetsbare ouders geen rol speelt en omdat er geen voorbedachte antwoorden waren. Uit de studie bleek dat de visie van kwetsbare- en modale ouders niet in die mate verschillen enkel de nuttigheid van huiswerk wordt meer in vraag gesteld door de modale ouders. Bij de modale en kwetsbare gezinnen komen problemen rond huiswerk voor. Die problemen beïnvloeden de visie van de ouders. Ten slotte zijn er effectief drempels ontdekt bij de kwetsbare gezinnen omtrent huiswerkbegeleiding. Vooral bekendheid en informatie omtrent het aanbod zijn de grootste drempels.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	4
Abstract	5
Inhoudsopgave	6
Lijst met afkortingen/tabellen/figuren	8
Inleiding	6
1. Probleemstelling en onderzoeksvragen	7
2. Bespreking stageplaats	9
2.1 De algemene doelstellingen van de dienst Gezinsondersteuning:	9
2.2 De doelstellingen van de dienst Gezinsondersteuning voor het basisonderwijs:	9
3. Theoretisch kader.	10
3.1 Literatuurstudie	10
Inleiding	10
3.1.1 Gelijke onderwijskansen	10
3.1.2 Risicovolle schoolloopbaan	10
3.1.3 Maatschappelijke kwetsbaarheid	12
3.1.4 Huiswerk en huiswerkbegeleiding	13
3.1.5 De vijf B's van toegankelijkheid (Roose, 2006) (Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, 2011)	14
Besluit	15
4. Praktijkgedeelte	16
Inleiding	16
4.1 Onderzoeksmethode	16
4.1.1 Dataverzamelmethode	16
4.1.2 Analysemethode	16
4.1.3 Populatie:	16
4.2 Dataverzameling	18
4.2.1 Steekproef	18
4.3 Resultaten	20
4.3.1 Tijdsinvestering	20
4.3.2 Visie en ervaringen	22

4.3.3	Begeleiding	24
4.3.4	Problemen	26
4.3.5	Taak van de ouder	29
4.3.6	Combinatie huiswerk en gezin	30
4.3.7	Communicatie	31
4.3.8	Dienstverlening	34
4.3.9	Externe hulp	37
4.4	Conclusies en aanbevelingen	40
4.4.1	Tijdsinvestering	40
4.4.2	Visie en ervaringen	41
4.4.3	Begeleiding	42
4.4.4	Problemen	43
4.4.5	Taak van de ouder	44
4.4.6	Combinatie huiswerk en gezin	44
4.4.7	Communicatie	45
4.4.8	Dienstverlening	46
4.4.9	Externe hulp	47
	Besluit	51
5.	Kritische reflectie	52
	Bibliografie	53
	Bijlagen	55

Lijst met afkortingen/tabellen/figuren

GZO: dienst Gezinsondersteuning

CLB: Centrum voor Leerlingbegeleiding

GOK: Gelijke Onderwijskansen

LOP: Lokaal Onderwijsplatform

Inleiding

Naar aanleiding van mijn derdejaars stage op de dienst Gezinsondersteuning (GZO) van stad Hasselt maakte ik een vraaggestuurde bachelorproef omtrent huiswerk en huiswerkbegeleiding.

Dienst Gezinsondersteuning is een lokale overheidsdienst die in het kader van gelijke onderwijskansen actief is. Zij zijn in dat kader onder andere bezig met huiswerkbegeleiding voor de kwetsbare doelgroep. Dit zijn kinderen uit gezinnen die met uitsluiting bedreigd zijn of in uitsluiting leven. Het gaat om gezinnen die een gebrekkige toegang hebben tot maatschappelijk hooggewaardeerde goederen zoals werk, inkomen, huisvesting, school en gezondheidszorg. Daarnaast is GZO samen met partners uit het werkveld betrokken bij de adviesgroep Runkst omtrent huiswerk.

GZO maakte relatief veel bedenkingen omtrent huiswerk en huiswerkbegeleiding. Nu wilde de dienst graag weten hoe de kwetsbare ouders hierover denken. Om te kijken of er een effectief verschil is tussen de modale- en kwetsbare ouders is er een vergelijkende studie opgesteld. Op die manier konden we eventuele verschillende visies weergeven en de drempels voor verschillende subgroepen worden hierdoor duidelijker weergegeven. Dit doen we door te vergelijken hoe de 5 b's bij de modale- en kwetsbare ouders van toepassing zijn en waar de verschillen liggen.

1. Probleemstelling en onderzoeksvragen

In de huidige samenleving ontstaan er steeds meer maatschappelijk kwetsbare gezinnen. Dit blijkt uit cijfers van het armoedebaremeter rapport van 2015 (Het samenwerkingsverband Decenniumdoelen 2017, 2015, p. 3). Zij geven het volgende weer: 'De algemene indicator voor kinderarmoede staat op vuurrood. In 2013 werden 11.2 procent van de kinderen geboren in een kansarm gezin. Dit is 0.7 procentpunt meer dan in 2012. Recente cijfers voor 2014 tonen nog een lichte stijging. Tegenover de eerste meting (Armoedebaremeter van 2012, cijfers betreffen 2010) is de kinderarmoede gestegen met 2.6 procent. Sinds 2008 is de armoede daadwerkelijk gestegen. Verschillende federale en Vlaamse maatregelen die tijdens de vorige regering werden genomen, zoals de beperking van de inschakelingsuitkering, krijgen slechts nu hun uitvoering. De gevolgen van deze en andere maatregelen zullen pas duidelijk worden in de volgende armoedebareometers. Eén duidelijke conclusie kan reeds genomen worden: deze en vorige regeringen hebben en zullen de armoede doen stijgen. De stijging van de kinderarmoede is vooral te merken bij kinderen waarvan de moeder geboren is in een niet-Europees land. Dubbel zoveel kinderen met een migratiegeschiedenis leven in armoede als kinderen zonder migratiegeschiedenis. Bovendien is de armoede in deze groepen zeer snel gestegen. Voor kinderen zonder migratiegeschiedenis is er een stijging van 0.7 procentpunt tussen 2010 en 2015. Voor kinderen met een migratiegeschiedenis is er sprong van 2.1 procentpunt tijdens deze periode. Armoede wordt een chronisch probleem. Meer zelfs, de vele nieuwe besparingsmaatregelen zullen de crisis verder verdiepen. Kinderarmoede bij gezinnen met een migratiegeschiedenis blijft ontstellend hoog. Een migratiebeleid moet meer dan ooit een armoedebestrijdingsbeleid zijn. Zonder een gekleurd armoedebestrijdingsbeleid zullen deze jongeren (en hun ouders) permanent in de armoede leven.'

Om de kinderen in deze situatie toch een even sterke start in het leven te geven, investeert de Vlaamse overheid in de doelstelling gelijke onderwijskansen (Onderwijs Vlaanderen, sd). De dienst Gezinsondersteuning van stad Hasselt investeert in het kader van gelijke onderwijskansen in verschillende projecten, namelijk Peuterpraat, de Babbeldoos, de Woordenschat, huiswerkbegeleiding, Pitstop Basis, Shoot, faalangst, Boek en spel op bezoek en Pico-Pico.

Huiswerkbegeleiding is één van de projecten rond gelijke kansen onderwijs waar hier dieper op wordt ingegaan. Huiswerkbegeleiding wordt op verschillende manieren aangeboden. Er is schoolgebonden-, wijkgebonden of individuele huiswerkbegeleiding. Dienst Gezinsondersteuning van stad Hasselt spitst zich toe op de kwetsbare doelgroep. De kinderen die aan deze huiswerkbegeleiding deelnemen, zijn geselecteerd op basis van hun thuissituatie. Dit is zoals eerder vermeld de gezinnen die met uitsluiting bedreigd zijn of in uitsluiting leven. Het gaat om gezinnen die een gebrekkige toegang hebben tot maatschappelijk hoog-gewaardeerde goederen zoals werk, inkomen, huisvesting, school en gezondheidszorg.

Dit concept lijkt praktisch haalbaar en efficiënt, maar bij ieder project zijn er drempels die de doelgroep moet overwinnen. Drempels zijn bijvoorbeeld de vlijt van de ouders om hun kind extra begeleiding te geven of te vragen voor extra begeleiding en de waarden die de ouders hechten aan huiswerk. Om deze drempels beter in beeld te brengen en hierop te anticiperen wordt er een onderzoek opgestart dat meer duidelijkheid moet bieden inzake de visie van de ouders omtrent huiswerk en huiswerkbegeleiding. Zo kan er gezorgd worden dat er maatwerk geleverd kan worden. Er wordt een vergelijkende studie opgestart om te bekijken of er wel verschillen zijn en waar de precieze knelpunten liggen.

De onderzoeksvragen om die verduidelijking te verkrijgen zijn de volgende:

- Wat is de visie van (maatschappelijk kwetsbare) ouders omtrent huiswerk?
- Hoe kan huiswerkbegeleiding drempelverlagend worden gemaakt?

2. Bespreking stageplaats

De dienst Gezinsondersteuning van Stad Hasselt levert een deskundige bijdrage om gelijke onderwijskansen en -rechten te helpen realiseren voor kinderen en jongeren die geconfronteerd worden met een achterstand en achterstelling op het gebied van onderwijs (Stad Hasselt: dienst Gezinsondersteuning, 2016). De dienst brengt aangepaste initiatieven tot stand en werkt naar structurele inbedding. Daarnaast hanteert dienst Gezinsondersteuning een collectieve aanpak waarbij de participatie van ouders en kinderen/jongeren aan het onderwijs centraal staat. De dienst Gezinsondersteuning vertrekt vanuit de beleving van kwetsbare ouders, kinderen en jongeren.

Concreet richt de dienst Gezinsondersteuning zich tot gezinnen die extra ondersteuning kunnen gebruiken op het vlak van onderwijs en/of opvoeding. Deze doelgroep bestaat uit gezinnen met kinderen/jongeren:

- Van Belgische of niet – Belgische origine
- In de voorschoolse of schoolse periode
- Met specifieke noden in de school- en thuisomgeving, deze noden worden getoetst door de scholen, via huisbezoeken en van partnerorganisaties.
- Woonachtig of schoolgaand in Hasselt

2.1 De algemene doelstellingen van de dienst Gezinsondersteuning:

De dienst Gezinsondersteuning biedt onderwijs- en opvoedingskansen aan de maatschappelijk kwetsbare doelgroep.

Deze visie en doelstellingen van de dienst Gezinsondersteuning kunnen enkel gerealiseerd worden in samenwerking met interne en externe partners.

2.2 De doelstellingen van de dienst Gezinsondersteuning voor het basisonderwijs:

Een van de doelstellingen van de dienst Gezinsondersteuning voor het basisonderwijs is het op elkaar afstemmen van onderwijs en welzijn in functie van onderwijs en opvoeding. Uit deze domeinen worden de diverse actoren, (school, zorgleerkracht, welzijnsorganisaties en ouders), samengebracht en wordt er op elkaar afgestemd. Zo ontstaat de mogelijkheid tot samenwerken met relevante partners (Auxilia, Arktos, vrijwilligers van dienst Gezinsondersteuning). Samen met een externe partner worden concrete opvoedings- en onderwijs-situaties opgevolgd en wordt de rol opgenomen van de draaischijf tussen de doelgroepen, het onderwijs en de partners.

Er worden bruggen gecreëerd tussen deze actoren, de school, het gezin en de buurt. Leemtes worden opgespoord en er wordt gezocht naar structurele oplossingen.

3. Theoretisch kader.

3.1 Literatuurstudie

Inleiding

In de literatuur vindt men een aantal verklarende documenten omtrent de volgende relevante aspecten namelijk: gelijke onderwijskansen, risicovolle schoolloopbaan, maatschappelijke kwetsbaarheid, huiswerk en huiswerkbegeleiding en tot slot de toegankelijkheid van diensten.

3.1.1 Gelijke onderwijskansen

Gelijke onderwijskansen voor ieder kind is de doelstelling van het decreet Gelijk onderwijskansen op Vlaams niveau (Onderwijs Vlaanderen, sd). Deze doelstelling is ontstaan uit een geïntegreerd Vlaams onderwijsbeleid met het oog op het feit dat alle kinderen en jongeren optimale kansen krijgen om te leren en zich te ontwikkelen.

Hiernaast wil het beleid voor gelijke onderwijskansen tegelijk uitsluiting, sociale scheiding en discriminatie tegengaan en dit door specifiek aandacht te hebben voor kinderen uit kansarme milieus.

Het gelijke onderwijskansenbeleid bestaat uit drie onderdelen:

Als eerste is er het geïntegreerd ondersteuningsaanbod dat scholen toelaat een werking met voldoende zorgbreedte te ontwikkelen voor alle kinderen en jongeren, en voor kansarme kinderen en jongeren in het bijzonder.

Vervolgens is er het recht op inschrijven van elk kind of elke jongere in een school naar keuze.

Ten slotte gaat het gelijke onderwijskansenbeleid over de rechtsbescherming en de oprichting van lokale overlegplatforms die het gelijke onderwijskansenbeleid lokaal mee uitvoeren. Ook de Commissie inzake leerlingenrechten die waakt over de rechten van de leerlingen moet hier vermeld worden.

3.1.2 Risicovolle schoolloopbaan

Het decreet gelijke onderwijskansen is een reactie op de risicovolle schoolloopbanen van de kinderen. Helaas blijkt uit onderzoek dat de vlotheid van de schoolloopbaan afhankelijk is van een reeks externe factoren. We bekijken de invloeden vanuit de volgende twee benaderingen, de kapitaal benadering en de relationele benadering.

De kapitaal benadering

De kapitaal benadering wordt opgesplitst in drie fundamentele gedaanten: economisch, sociaal en cultureel kapitaal. Deze soorten kapitaal hebben een onderlinge samenhang volgens Pierre Bourdieu, daardoor is een absolute scheiding in werkelijkheid onmogelijk (mens en samenleving, 2011).

Hieronder worden de verschillende vormen kapitaal uitgelegd en de invloed op de schoolloopbaan van kinderen in het basisonderwijs gebaseerd op een onderzoek van steunpunt beleidsrelevante onderzoeken (Steunpunt beleidsrelevant onderzoek, schooljaar 2002-2003).

De economische kenmerken worden gebaseerd op de financiële middelen, gelinkt aan de tewerkstellingssituatie van een gezin. Kinderen die in een gezin leven met een zwak inkomen, vallen onder de maatschappelijk kwetsbare noemer en hebben hierdoor meer kans om in een risicovolle schoolloopbaan terecht te komen.

Het cultureel kapitaal kan in drie verschillende vormen optreden, in belichaamde staat, in geobjectiveerde en meer tastbare staat en in geïnstitutionaliseerde staat. Met de belichaamde staat bedoelt men duurzame verworven competenties van de persoon zoals geletterdheid. Onder geobjectiveerde en meer tastbare staat vallen cultuuroederen die een gezin bezit zoals een schilderij of boeken. Ten slotte wordt er onder geïnstitutionaliseerde staat onder meer het schooldiploma verstaan.

Het cultureel kapitaal wordt verworven in het gezin en niet op school. Volgens Bourdieu kunnen ongelijke onderwijskansen van kinderen uit de verschillende sociale milieus herleid worden tot verschillen in cultureel kapitaal (Steunpunt beleidsrelevant onderzoek, schooljaar 2002-2003).

In het onderzoek van Steunpunt beleidsrelevant onderzoek heeft men al deze vormen van kapitaal bekeken en kwam men tot volgende bevindingen. Jongeren met een vreemde nationaliteit starten in Vlaanderen in het basisonderwijs vaker met vertraging en doen opvallend langer over hun loopbaan in het basisonderwijs dan hun Belgische leeftijdsgenootjes. Het opleidingsniveau van de allochtone ouders en het daarmee samenhangend ouderlijk gedrag hebben een invloed op het aanvangsniveau rekenen en taal bij de start in het basisonderwijs. Een laag opleidingsniveau van de ouders en de andere cultuur hangen samen met een kleine instructieve kwaliteit van de opvoeding. Onderzoek toont aan dat van alle beschouwde kenmerken van leerlingen (etnische herkomst, generatie, thuistaal, opleidingsniveau van de moeder en tewerkstellingssituatie van de ouders) de meeste variatie in de lees- en rekenprestaties van de leerlingen in het vierde leerjaar verklaart.

Een tweede belangrijke culturele variabele van het gezin is de thuistaal, welke één van de GOK (= gelijke onderwijskansen) indicatoren was. De over het algemeen minder succesvolle schoolloopbanen van allochtone leerlingen worden steevast in verband gebracht met een onvoldoende beheersing van het Nederlands.

Met sociale kenmerken wordt de sociale integratie en sociale leefwereld van het kind en de ouders bedoeld. Het sociaal kapitaal is volgens Bourdieu het geheel van bestaande of potentiële hulpbronnen dat voortvloeit uit het bezit van een relatief geïnstitutionaliseerd duurzaam netwerk van relaties van onderlinge bekendheid en erkentelijkheid. In het kader van de risicovolle schoolloopbaan, bleek dat de samenstelling van het gezin hier een grote invloed op heeft. Kinderen uit een groot gezin en jongste kinderen presteren in het algemeen slechter op school dan kinderen uit een klein gezin en oudste kinderen.

De relationele benadering

Uit het onderzoek van steunpunt beleidsrelevant onderzoek blijkt het volgend relationeel element een essentieel punt te zijn in het vermijden van een risicovolle schoolloopbaan (Steunpunt beleidsrelevant onderzoek, schooljaar 2002-2003).

Schoolbetrokkenheid is een wisselwerking tussen de school/leerkracht en het gezin. Dit door middel van persoonlijk contact. Indien het contact tussen deze twee partijen vlot verloopt, heeft dit positieve gevolgen op de schoolloopbaan van de kinderen in het gezin. Uit het onderzoek blijkt dat leerkrachten meer investeren in de leerlingen waarvan ze een goed contact hebben met de ouders. Daarnaast weten de ouders de verwachtingen van de school ten opzichte van hen. Hierdoor kan de ouder een betere begeleiding geven aan de kinderen. Dat resulteert zich op zijn beurt op betere resultaten op school en een minder grote kans op een risicovolle schoolloopbaan.

3.1.3 Maatschappelijke kwetsbaarheid

Onder maatschappelijke kwetsbaarheid verstaat Vettenburg, het risico om in contact met maatschappelijke instellingen vooral en telkens opnieuw, de negatieve aspecten (controle, sancties) te ervaren en minder te genieten van het positieve aanbod van deze instellingen (Vettenburg, 2009).

De mensen die onder dit begrip vallen, zijn alle personen die zich op één of andere manier in een kwetsbare positie bevinden, zij het omwille van financiële, lichamelijke, sociale en andere redenen (Vos, 2003).

Kind en Gezin bepaalde enkele criteria om te evalueren welke gezinnen onder deze noemer vallen, namelijk maandinkomen van het gezin, opleidingsniveau van één van de ouders, ontwikkeling van de kinderen in het gezin, arbeidssituatie van de ouders, huisvesting en gezondheid.

Volgens Walgrave & Vettenburg is maatschappelijke kwetsbaarheid een proces (Walgrave & Vettenburg, 2009). De integratieve theorie van maatschappelijke kwetsbaarheid is ontwikkeld als theoretisch kader om aanhoudende delinquent gedrag van jongeren te verklaren. Maar de uitgangspunten en de algemene mechanismen zijn veel ruimer toepasbaar. Het is een interactionistische benadering van sociale problemen met andere woorden, problemen die voortkomen uit interactie tussen individuen of groepen en maatschappelijke instellingen. Kwetsbaarheid is een interactioneel begrip. De persoon is ten allen tijde kwetsbaar voor iets en in relatie tot iets. Ter illustratie, een patiënt is kwetsbaar in zijn relatie met de maatschappelijk assistent, de fietser is kwetsbaar voor auto's...

Het is een cumulatief proces: is een persoon gekwetst door één instelling, dan wordt die persoon vanzelf kwetsbaarder voor de andere instellingen. Naast de dynamische kijk op sociale problemen, waarin de samenleving en individu een actieve rol hebben, is er ook sprake van culturele aspecten zoals waardenoriëntatie of opvoedingsmodellen binnen maatschappelijke kwetsbaarheid. Bijvoorbeeld: kinderen die als vluchteling in België aankomen, hebben niet hetzelfde onderwijsstelsel of soms zelfs geen onderwijsstelsel gehad in hun land van herkomst. Hun ouders hebben dezelfde ervaring met het al dan niet volgen van onderwijs. De kinderen krijgen hierdoor minder ondersteuning dan modale gezinnen.

De culturele kenmerken van het gezin zijn belangrijker dan de structurele kenmerken volgens Vettenburg. Met andere woorden, opvoedingsmodellen, waardenoriëntaties en maatschappelijk perspectieven zijn belangrijker dan het beroepsniveau, wel of geen werk hebben, of de 'socio-economische status' (Walgrave & Vettenburg, 2009).

3.1.4 Huiswerk en huiswerkbegeleiding

Volgens Rimo (Samenlevingsopbouw Rimo Limburg, 2015) is 'huiswerk' in de lagere school elke taak die de leerling na schooltijd moet uitvoeren in opdracht van de klasleerkracht: leesopdrachten, schrijfopdrachten, rekenoefeningen, opzoekopdrachten, studeeropdrachten, ...

Het begeleiden van huiswerk is volgens stad Hasselt dienst Gezinsondersteuning, het begeleiden van het kind door de betrokken persoon tijdens het huiswerkproces. Dit kan gebeuren door het kind zelf zijn/haar huiswerk te laten maken en indien hij/zij iets niet begrijpt het kind te sturen om zelf het antwoord op zijn/haar vraag te vinden. Dit gebeurt door oplossingsgerichte vragen te stellen (Dienst Gezinsondersteuning Hasselt, 2014). Indien het dan nog niet lukt, moet er een terugkoppeling gemaakt worden naar de leerkracht via de agenda.

Door Klasse wordt er aangeraden om het begeleiden van huiswerk te doen aan de hand van de ABC-methode (Klasse, 2015). De ABC-methode gaat als volgt, A van afspraken, B van bemoedigen en C van controleren. Onder afspraken maken verstaat men: het bekijken

van de agenda en een planning maken. Bemoedigen houdt in dat er positieve bekrachtiging plaatsvindt tijdens het huiswerk, hierdoor wordt het kind extra gestimuleerd. Ten slotte wordt er onder controleren verstaan dat de begeleider kijkt of de taak is ingevuld. Bekijken wat juist of fout is, is een taak voor de betrokken leerkracht.

3.1.5 De vijf B's van toegankelijkheid (Roose, 2006) (Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, 2011)

Betaalbaarheid

Het financiële aspect is voor veel gebruikers een probleem. Het samenwerken met een organisatie kan enkele gevolgen hebben op financieel vlak (Roose, 2006). Een voorbeeld hiervan, indien een kind uit huis wordt geplaatst, wordt een deel van het kinderbijslag ingetrokken. Hiernaast zijn er ook organisaties die tegen betaling werken. Niet alle gebruikers kunnen deze kostprijs betalen, hierdoor gaan zij de hulp niet vragen.

Begrijpbaarheid

Dit kunnen we opsplitsen tussen begrijpbaarheid binnen de hulpverlening en begrijpbaarheid van de vooraf gegeven informatie (Roose, 2006). Sommige hulpverleners communiceren niet op de juiste manier met de cliënt. Hierdoor begrijpen zij regelmatig niet waarom er bepaalde dingen gebeuren. Dit is een belangrijk concept om weg te werken binnen de hulpverlening, daar er door zulke omstandigheden een grotere kloof bestaat tussen de gebruiker en de organisaties.

Voor maatschappelijk kwetsbare groepen is het zeer moeilijk om de voorafgaande informatie te begrijpen. Dikwijls zijn zij van anderstalige oorsprong en is het begrijpen van het Nederlands zeer moeilijk (Roose, 2006). Helaas weten deze gebruikers niet wat er van hen verwacht wordt wanneer zij beroep doen op deze organisatie of wat er voor hen precies gedaan kan worden.

Beschikbaarheid

Met beschikbaarheid wordt bedoeld of je dienst/organisatie wel bekend is bij het ruimere publiek (Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, 2011). Naast de bekendheid bij het bredere publiek, is het belangrijk dat er wordt ingezet op de bekendheid bij de doelgroep. Deze bekendheid is afhankelijk van de communicatiekanalen waarmee men de doelgroep probeert te bereiken. In essentie wijst het op het feit of de manier van bekendmaking aangepast is aan de doelgroep, zodat je de doelgroep bereikt.

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid is een breed concept. Het houdt enkele aspecten in zoals het praktisch gemakkelijk kunnen bereiken van de organisatie, bijvoorbeeld of de openingsuren voldoende aangepast zijn aan de doelgroep (Roose, 2006). Dit zijn gegevens die het voor de doelgroep zeer moeilijk kunnen maken om beroep te doen op de organisatie.

Bruikbaarheid

De meeste hulpvragen bestaan uit meerdere hulpvragen die door meerdere instanties moeten beantwoord worden (Roose, 2006). Het multi-problem aspect van de hulpvraag zorgt ervoor dat de hulpvragen niet in het profiel van één organisatie vallen. Het combineren van meerdere organisaties is dikwijls onhaalbaar. Hierdoor lopen veel hulpvragers de hulp mis.

Besluit

Omtrent de risicovolle schoolloopbanen en de gelijke onderwijskansen is de overheid op verschillende niveaus actief. Omtrent deze zaken is er al onderzoek gedaan, maar niet toegespitst op huiswerk. De drempels naar de specifieke dienstverlening omtrent huiswerkbegeleiding zijn nog niet onderzocht, waardoor deze drempels nog niet verlaagd zijn. Dit onderzoek wil dit hiaat in bestaande kennis wegwerken.

4. Praktijkgedeelte

Inleiding

Er zijn in het totaal 25 ouders bevroegd, 12 kwetsbare- en 13 modale ouders. Hieronder vindt u de resultaten, besluiten en aanbevelingen omtrent de onderzoeksvragen:

- Wat is de visie van (maatschappelijk kwetsbare) ouders omtrent huiswerk?
- Hoe kan huiswerkbegeleiding drempelverlagend worden gemaakt?

4.1 Onderzoeksmethode

4.1.1 Dataverzamelmethode

Voor dit onderzoek is er geopteerd om te werken met diepte-interviews. Daarnaast is er gekozen voor dit soort interviews daar verschillende kwetsbare ouders het Nederlands niet machtig zijn. Indien het nodig is kan er gebruik gemaakt worden van tolken, zo valt er geen enkele respondent uit de boot.

Er is gekozen voor een open interviewvorm omdat de mogelijke antwoorden onbekend zijn. Het opzet is om de kennis te verdiepen in plaats van te verbreden. Bij een diepte-interview gaat men in gesprek met één respondent en bevroegt men de ideeën en opvattingen aan de hand van een open vragenlijst. De antwoorden en informatie die je verkrijgt door middel van het diepte-interview gaan 'dieper' dan bij een kwantitatief onderzoek. De gevoelige onderwerpen maken het moeilijk om met een vaste vragenlijst te bevroegen zonder de mogelijkheid tot doorvragen op bepaalde onderwerpen. We gaan op zoek naar de visie en de eventuele drempels omtrent huiswerkbegeleiding, om deze te kunnen verlagen, bij de kwetsbare- en modale ouders. Tijdens het interview worden vragen gesteld aan de hand van een semi – gestructureerde vragenlijst en we gaan daarna dieper in op elementen die ons aangereikt worden.

4.1.2 Analysemethode

Als analysemethode wordt gekozen om per trefwoord de betrokken antwoorden weer te geven. De antwoorden worden eerst per doelgroep weergegeven. Hierna wordt het vergelijk tussen de twee doelgroepen gemaakt om te kijken of er wel een effectief verschil is.

4.1.3 Populatie:

De populatie bestaat uit ouders die een schoolgaand kind hebben in het basisonderwijs te Hasselt. Deze groep wordt dan in twee doelgroepen opgesplitst namelijk modale ouders en maatschappelijke kwetsbare ouders. Om deze doelgroepen goed op te splitsen heb ik de voorwaarden van Kind en Gezin overgenomen (Kind en Gezin, 2008). Er is geopteerd voor deze criteria daar deze duidelijk weergegeven zijn. De selecties voor de werkingen van

dienst Gezinsondersteuning worden gedaan door de scholen. Hier is geen duidelijk gestaafd element om de kinderen mee te vergelijken. Hiernaast is er geopteerd voor de criteria van een organisatie waar GZO niet van afhankelijk is voor de werkingen. Dit om de objectiviteit voor de indeling van de doelgroepen te bewaken. De maatschappelijke kwetsbare ouders vallen onder één van deze voorwaarden:

1. Maandinkomen van het gezin:
 - Onregelmatig maandinkomen
 - Beschikbaar inkomen (maandinkomen min af te lossen leningen) ligt lager dan het bedrag van het leefloon
 - Leven van een werkloosheidsuitkering en/of een leefloon (€ 833,71)
2. Opleiding van één van de ouders
 - Lager onderwijs
 - Beroepsonderwijs
 - Niet beëindigd lager secundair onderwijs
 - (functioneel) analfabeet
3. Ontwikkeling van de kinderen in het gezin
 - Laag stimulatieniveau
 - Moeilijkheden met de verzorging van de kinderen
 - Niet of onregelmatig volgen kleuteronderwijs
4. Arbeidssituatie van de ouders
 - Werkloosheid van beide ouders of van de alleenstaande ouder
 - Precaire tewerkstelling van beide ouders of van de alleenstaande ouder
 - Werkzaam in beschutte werkplaats
5. Huisvesting
 - Verkrotte, ongezonde en onveilige woning
 - Geen primaire woonuitrusting, te klein in verhouding tot de gezinsgrootte
 - Weinig nutsvoorzieningen thuis en in de omgeving
6. Gezondheid
 - Zwakke gezondheid van een of meerdere gezinsleden
 - Aanwezigheid van chronische ziekten en/of handicaps in het gezin
 - Gebrek aan kennis over en deelname aan de gezondheidszorg

De ouders die niet aan een van deze criteria beantwoorden, worden als modale ouder gezien.

4.2 Dataverzameling

Om tot de data te verkrijgen is er geopteerd om grotendeels huisbezoeken te doen. De respondenten moeten zich niet verplaatsen, geen opvang voorzien en bevinden zich in hun eigen habitat. Voor de respondenten die geen huisbezoek wensen, is er de mogelijkheid om op neutraal terrein af te spreken. Het is van groot belang dat de respondenten zich veilig voelen in de setting omdat er enkele moeilijkere aspecten besproken worden.

4.2.1 Steekproef

Omdat alle ouders die kinderen in het basisonderwijs te Hasselt hebben, bevragen niet haalbaar is, is er geopteerd om 20-30 ouders te bevragen, met name 10-15 modale ouders en 10-15 maatschappelijke kwetsbare ouders.

De modale ouders worden geselecteerd via de scholen van Hasselt en de partners via het departement burger en samenleving van stad Hasselt met name, de basisscholen, de opvoedingswinkel, wijkmanagement stad Hasselt, De Ark.

De kwetsbare ouders zijn via de werkingen van GZO, Samenlevingsopbouw Rimo Limburg, de ruilwinkel van de Opvoedingswinkel Hasselt, Wijkmanagement stad Hasselt en enkele basisscholen geselecteerd. Binnen deze groepen wordt er een spreiding toegepast qua woonlocatie. Zo krijgen we een veralgemeend beeld over de onderzoekspopulatie te Hasselt en zijn de resultaten niet beperkt tot een bepaalde wijk.

Kwetsbare ouders		Tijdsduur
Kwetsbaar 1	23 maart 2016	19:14 minuten
Kwetsbaar 2	4 april 2016	30:40 minuten
Kwetsbaar 3	4 april 2016	30:40 minuten
Kwetsbaar 4	4 april 2016	30:40 minuten
Kwetsbaar 5	5 april 2016	27:10 minuten
Kwetsbaar 6	12 april 2016	31:52 minuten
Kwetsbaar 7	18 april 2016	15:35 minuten
Kwetsbaar 8	18 april 2016	17:24 minuten
Kwetsbaar 9	19 april 2016	20:56 minuten
Kwetsbaar 10	22 april 2016	29:40 minuten
Kwetsbaar 11	29 april 2016	10:02 minuten
Kwetsbaar 12	4 mei 2016	14:30 minuten

Modale ouders		Tijdsduur
Modaal 1	13 april 2016	34:56 minuten
Modaal 2	14 april 2016	11:44 minuten
Modaal 3	18 april 2016	21:38 minuten
Modaal 4	19 april 2016	31:44 minuten
Modaal 5	19 april 2016	14:23 minuten
Modaal 6	20 april 2016	19:16 minuten
Modaal 7	21 april 2016	14:23 minuten
Modaal 8	21 april 2016	30:05 minuten
Modaal 9	22 april 2016	15:40 minuten
Modaal 10	22 april 2016	13:22 minuten
Modaal 11	22 april 2016	10:11 minuten
Modaal 12	26 april 2016	19:39 minuten
Modaal 13	27 april 2016	22:02 minuten

4.3 Resultaten

Om de resultaten op een duidelijke wijze weer te geven wordt er telkens eerst het resultaat voor de modale ouders weergegeven en daaronder het resultaat van de kwetsbare ouders.

4.3.1 Tijdsinvestering

Welke dagen van de week heeft uw kind huiswerk?

De meerderheid van de modale ouders geven aan dat hun kind iedere dag huiswerk heeft. Het is eerder zelden dat ze een dag geen huiswerk hebben. 'Soms een keer een woensdag namiddag niet, maar gewoonlijk hebben ze wel iedere dag iets te doen.' Enkele respondenten geven aan dat het varieert, meestal valt de woensdag en de vrijdag weg.

De kwetsbare ouders geven twee patronen aan omtrent het huiswerk. Er zijn kinderen die op maandag, dinsdag en donderdag huiswerk hebben. De woensdagnamiddag en het weekend zijn dagen die vrij zijn van het huiswerk. Of dat de kinderen iedere dag huiswerk moeten maken, ook in het weekend.

Hoe lang is jouw kind per dag ongeveer bezig met zijn/haar huiswerk?

De respondenten geven verschillende tijdspannes aan, gaande van 5 à 10 minuten tot 2,5uur. 'Tien minuten op de gewone dagen, op woensdag is dat twintig minuten en in het weekend op de beide dagen twintig minuten', ' Dat kan lang zijn, dat kan soms tot 2,5 uur zijn. Dat ligt niet aan het huiswerk maar aan onze dochter.'

Er zijn kinderen die ongeveer 10 minuten aan hun huiswerk werken. Ook zijn er ouders die aangeven dat hun kinderen ongeveer een half uur bezig zijn met hun huiswerk. Daarnaast geeft de helft van de respondenten aan dat hun kind ongeveer 60 minuten aan zijn/haar huiswerk bezig is.

Vind je dit te lang?

De ouders splitsen zich op in twee groepen. Sommigen vinden het te lang en anderen die het totaal niet te lang vinden. Zo geeft één van de respondenten die het te lang vindt het volgende aan: 'Er zijn toch momenten dat we, mijn vrouw en ik, ons afvragen of het effectief wel nodig is om zoveel huiswerk mee te geven in plaats van het wat te doseren.' Eén van de respondenten die het niet te lang vindt, zegt het volgende 'Nee, totaal niet. We hebben altijd het langste tijd gestoken in het eerste en tweede leerjaar in het lezen. Daarna hebben wij als ouders nooit ons gemoeid met het huiswerk, zij doen het gewoon.'

De kwetsbare ouders splitsen zich hier op in dezelfde twee groepen. Eén van de respondenten die het antwoord niet de lang was gaf het volgende aan, 'Ze kunnen beter wat langer aan hun huiswerk bezig zijn en het goed doen, dan snel en slecht.'. Daarnaast gaf een

ouder die het wel te lang vond het volgende aan 'Ik vind de tijd dat de kinderen erin steken te lang is ten opzichte van hun leeftijd. Ik kan hen daarbovenop niet veel helpen doordat ik geen Nederlands kan'.

Indien ja, kan je hierover spreken met de school?

De helft van de respondenten die aangeven dat ze het te lang vinden, spreken hier niet over met de school of leerkracht. Ze geven antwoorden zoals, 'Nee, dat komt niet ter sprake' en 'Nee, ik heb er niet over gesproken omdat mijn dochter zelf er zoveel tijd in wilde steken'.

De anderen geven aan dat zij dit wel hebben besproken met de leerkracht.

Vanuit de groep kwetsbare ouders die aangeven dat ze het te lang vinden, geeft de helft aan dat ze hierover nog niet hebben gesproken met school. Eén van de respondenten geeft aan dat zijn/haar kind de juffrouw het wel duidelijk maakt: 'Mijn jongste zoon laat dat op school heel duidelijk merken dat het te veel is. Als hij opdrachten thuis of in de klas krijgt en het is te veel voor hem, dan stopt hij halverwege.'

De andere helft geeft aan dat ze hierover wel hebben gesproken met school. Sommigen geven aan dat ze niet rechtstreeks zeggen dat zij het te lang vinden, maar dat hun kind problemen heeft ondervonden.

Indien ja, hoe zijn ze hier dan mee omgegaan?

De respondenten geven aan dat de contactmomenten vlot verlopen zijn, 'De juffrouw heeft toen wat tips meegegeven die konden helpen.' Eén ouder gaf aan dat dit moeilijker was, 'Dit is moeilijk omdat mijn vrouw lesgeeft in dezelfde scholengemeenschap maar niet in dezelfde school.'

De respondenten die het gesprek zijn aangegaan geven aan dat dat vlot is verlopen.

Vind je dat jouw kind, (te) veel, (te) weinig of genoeg huiswerk krijgt? Hoe ga je hiermee om?

De antwoorden hieromtrent zijn divers, maar de grote meerderheid geeft aan dat de kinderen genoeg huiswerk krijgen. 'Genoeg, i. heeft geen last van dat ze te veel of te weinig huiswerk krijgt. Ze krijgt zeker niet te veel huiswerk en haar resultaten zijn goed, dus dat is goed.' Zo zijn er ook ouders die vinden dat hun kinderen te weinig huiswerk krijgen. 'Soms denk ik dat het meer mag zijn. Daarmee bedoel ik meer verschillend bijvoorbeeld. 1 schrijf-, lees- en rekenopdracht.' Ten slotte zijn er ook ouders die vinden dat hun kinderen te veel huiswerk krijgen, 'Als ik het lager onderwijs vergelijk met het middelbaar, is er soms een groot verschil en soms maar een heel klein. Naar de hoeveelheid testen vind ik persoonlijk dat ze op een gelijk niveau zitten.'

De kwetsbare ouders geven aan dat het ofwel genoeg ofwel te veel huiswerk is. De respondenten die het te veel vinden geven de volgende opmerkelijke antwoorden: 'Desondanks dat ik het te veel vind, moet mijn zoon het gewoon maken. Ik vind het vooral erg wanneer het moeilijk is en hij het niet begrijpt doordat ik hem niet kan helpen.', 'De kinderen willen graag spelen, maar dat gaat niet. Ik kan mijn kinderen geen kind meer laten zijn en dat vind ik erg.'

4.3.2 Visie en ervaringen

Waarom krijgt jouw kind huiswerk volgens jou?

De respondenten geven aan dat hun kinderen huiswerk krijgen om de leerstof meer in te oefenen en te herhalen. 'Om de leerstof nog eens te herhalen die ze in de klas gekregen hebben.', 'Waarschijnlijk om de dingen die ze op school leert op te frissen.' Daarnaast zijn er enkele ouders die aangeven dat huiswerk er is om de ouders te laten zien waar dat de kinderen mee bezig zijn op school. 'Eigenlijk om thuis te laten zien wat ze al kunnen.', 'Zodat de ouders zien waar dat hun kinderen mee bezig zijn op school.' Ten slotte zijn er ook ouders die aangeven dat huiswerk er is om de kinderen zelfstandig te leren werken.

De kwetsbare ouders geven hier diverse antwoorden op namelijk, om extra in te oefenen en te herhalen, om aan de ouders te laten zien waar hun kinderen mee bezig zijn op school, om aan de juffrouw te laten zien wat ze zonder haar kunnen, zodat de kinderen meer othouden, omdat de leerkracht dat wil, om oefeningen die ze op school niet hebben afgekregen te herhalen. Ten slotte geeft ook een respondent aan dat hij/zij geen idee heeft waarom de kinderen huiswerk krijgen.

Vind jij huiswerk nuttig?

De helft van de modale ouders geeft aan dat ze huiswerk nuttig vinden. 'Het is nuttig omdat ze dan de leerstof beter kennen en zelfstandig leren werken.'. De andere helft van de respondenten bekijkt de nuttigheid van huiswerk met een kritische noot. 'Neen, ik vind huiswerk niet nuttig. Ze zitten al de hele dag op school, dus ik zie het nut er niet van in om dan thuis nog eens voor school te werken.', 'Bepaalde delen wel. Ik vind dat het van kind tot kind afhangt. Bijvoorbeeld bij ons gaat het rekenen heel goed en dan heb ik zoets, jammer van de tijd. Op zich zou het goed zijn moest het huiswerk gepersonaliseerd worden en toegespitst op waar dat er nood aan extra oefeningen is.'

De kwetsbare ouders geven aan dat ze huiswerk nuttig vinden. De meeste ouders geven aan dat ze de herhaling van de leerstof belangrijk vinden.

Is het voor jou duidelijk wat het huiswerk inhoudt?

Iets meer dan de helft van de modale ouders geven aan dat de inhoud van het huiswerk duidelijk is. 'Meestal wel, tegen het einde van het 5de en 6de moest ik bepaalde dingen door mijn man laten doen omdat ik zelf niet zo wiskundig ben aangelegd. Ik ken het wel, maar ik vond het moeilijk om uit te leggen.' De andere ouders geven aan dat dit niet altijd is. Hiervoor geven ze twee redenen aan. De eerste is omdat ze hun kinderen volledig zelfstandig het huiswerk laten maken en dat ze niet weten wat het inhoud. 'Ik kijk niet naar het huiswerk van mijn kinderen, dus ik weet het niet.' Of omdat een bepaald vakgebied moeilijk is voor hen 'Nee, wiskunde is moeilijker in vergelijking als bij ons vroeger.'

De meeste kwetsbare ouders geven aan dat het voor hen niet duidelijk is. Dit door de volgende redenen: 'Ik kan niet zo goed Nederlands', 'Het is niet duidelijk voor mij doordat ik de taal niet goed ken.', 'Ik moet meestal toch vragen aan mijn zoon over wat dat het gaat en in welk boek dat hij moet werken.', 'Het huiswerk is niet duidelijk uitgelegd'.

Hiernaast geven enkele respondenten aan dat het huiswerk voor hen zeer duidelijk is.

Welke ervaringen heb jij als ouder gehad met huiswerk doorheen de loopbaan van je kinderen in het basisonderwijs? Indien het niet vlot verliep, hoe ben je daar mee omgegaan?

De gezinnen splitsen zich op in twee groepen. De ouders waar dat het vlot verliep: 'Dat verloopt heel vlot omdat in het begin van het schooljaar er heel duidelijk is uitgelegd door de leerkracht wat er verwacht werd en hoe het huiswerk zich gaat opbouwen doorheen de jaren.', 'Het huiswerk is eigenlijk altijd vlot gegaan.'. De ouders waarbij het minder goed ging geven diverse redenen aan: 'Als het een beetje anders was dan hoe ze dat in de klas hadden gezien, was dat voor haar heel moeilijk en ging dat helemaal niet. Ik heb altijd opgeschreven voor de leerkracht waar ze het moeilijk mee heeft en of ze een voorbeeldje voor ons wil opschrijven.', 'Afhankelijk van de kinderen. Als je een kind hebt die het moeilijk heeft dan is het zwaar want er wordt van u als mama verwacht dat je veel helpt.'

Een deel van de kwetsbare ouders heeft goede ervaringen met het huiswerk. Zij hebben nog geen problemen gehad en vertelde dat het vlot verloopt. Een opmerkelijke uitspraak is de volgende, 'Ik heb best een goede ervaring met huiswerk. Mede dankzij het feit dat ik in de huiswerkklass van de school zit en extra ondersteuning krijg hoe ik het huiswerk moet aanpakken.' Andere geven aan dat ze geen goede ervaringen hebben met huiswerk. Deze respondenten gaven het volgende aan: 'Het is heel lastig omdat ik altijd achter haar moet zitten. Ik ben bang om haar te gaan halen voor de strijd tijdens het huiswerk.', 'Ik heb geen goede ervaringen met huiswerk. Om mijn kinderen hier extra in te ondersteunen heb ik de logopedie ingeschakeld. Het CLB heeft me hier goed in begeleid. Ik vind dat de school te weinig doet als het slecht gaat. Ze laten de kinderen aan hun lot over!'

Hoe ervaart volgens u jouw kind huiswerk?

Opnieuw zijn er twee uiterste zichtbaar, sommige respondenten geven aan dat hun kind het ervaart als een last, de anderen geven aan dat hun kinderen het geen probleem vinden. De ouders die aangeven dat hun kinderen huiswerk een last vinden, zeggen het volgende: 'Als een gigantische last, zij ziet dat echt als een straf. Ze ziet dat als een noodzakelijk kwaad.', 'Ze vinden dat niet fijn. Ze zijn nog klein en dan hebben ze al de hele dag op school gezeten. Ze willen wanneer ze thuiskomen spelen in plaats van huiswerk maken.'

De antwoorden van de kwetsbare ouders gaan twee kanten uit. Volgens sommige respondenten vinden hun kinderen huiswerk een deel van het ritueel en totaal niet erg. 'Hij weet dat dat zijn taak is.'

Daarnaast geeft het ander deel respondenten aan dat hun kind het als een last beschouwt. 'Hij heeft 4 dagen in de week huiswerk en hij is nog zo klein. Op woensdag is hij zo blij dat hij geen huiswerk heeft en gewoon kan spelen'. 'De kinderen klagen altijd om het huiswerk! Ze kijken er altijd tegenop. Mijn kinderen zijn volgens mij echt niet gelukkig doordat de druk te hoog ligt op hen. Ze zijn te alle tijden ontzettend gestresseerd en kunnen zich zelden of nooit echt ontspannen.'

4.3.3 Begeleiding

Vraagt jouw kind hulp bij huiswerk of kan hij/zij dit zelfstandig?

De antwoorden zijn verdeeld. Een deel van de kinderen doen hun huiswerk zelfstandig en een deel vragen hulp aan de ouders. 'Ze maken het volledig zelfstandig tenzij ze een probleempje hebben.', 'We hebben de gewoonte om het huiswerk zelfstandig te maken.'

De meeste respondenten geven aan dat hun kinderen hulp vragen bij het huiswerk. De resterende respondenten geven aan dat hun kind zelfstandig aan de slag gaat. Eén van deze respondenten gaf aan dat zijn/haar kind niet geholpen wil worden, maar hij/zij vindt dat zijn/haar kind de hulp toch nodig heeft. 'Ze wil geen hulp bij dagelijkse dingen. Bij herhalingstoetsen wil ze ook geen hulp, maar ze weet niet hoe ze hier aan moet beginnen. Dan start ik met haar te helpen omdat ze de leerstof toch moet kennen voor de toets.'

Vind je het moeilijk om je kind te helpen?

De meeste ouders geven aan dat ze het niet moeilijk vinden om hun kinderen te helpen bij het huiswerk. 'Ik vind het niet moeilijk om te helpen.', 'Nee, ze vraagt meestal toezicht over bepaalde dingen. Als ze iets moet lezen vraagt ze om mee te luisteren en te horen of het juist is wat ze zegt.' De ouders die het wel moeilijk vinden geven het volgende aan: 'Ja, ik vind het moeilijk omdat wij als volwassenen met onze gedachtegang bepaalde dingen op

een andere manier aanpakken en ook automatisch stappen overslaan in oefeningen of bepaalde woordenschat hebben opgebouwd die voor ons logischer is dan de schoolse woordenschat.’, ‘Ik vind dat bij haar wel moeilijk omdat zij heel rap kwaad is en dan wordt dat heel snel een strijd.’, ‘Ik vind het moeilijk om bij wiskunde te helpen.’

De kwetsbare ouders zorgen opnieuw voor twee onderverdelingen. De eerste groep vindt het niet moeilijk om hun kind te helpen. ‘Nee, ik vind het gemakkelijk om hem te helpen. De oefeningen zijn nog niet zo moeilijk’.

De andere groep geeft aan dat het voor hen wel moeilijk is en hebben hier diverse redenen voor. ‘Ik kan hem niet altijd helpen doordat ik niet begrijp wat hij moet doen.’, ‘Ik vind het moeilijk om haar te helpen omdat ze het vraagt, maar eigenlijk niet wil. Ze weet alles beter.’, ‘Als het om wiskunde gaat voor mij persoonlijk wel, dat komt omdat wiskunde mijn ding niet is.’ en ‘Ik vind het moeilijk om haar te helpen als persoon, niet met de leerstof.’

Is het duidelijk wat er in de agenda staat en hoe hij/zij deze moet gebruiken?

De meerderheid van de respondenten geeft aan dat dit duidelijk is. ‘Meestal wel, maar ook daar ligt de verantwoordelijkheid bij de juffrouw en de ouders. In het begin van het schooljaar is er een ouderavond, daar wordt de agenda duidelijk uitgelegd. Op dat moment kan je vragen stellen als je iets niet begrepen hebt.’. Voor enkele ouders is dit niet duidelijk en geven dit aan: ‘Nee, ik vind de agenda een heel moeilijke omdat ze de taken die ze moet doen inschrijft op de dag dat ze worden opgegeven en de dingen die ze moeten leren, staan op de dag dat ze het moeten kennen. Ik vind dat zo moeilijk om dat te volgen.’, ‘Voor haar is het duidelijk, maar voor mij niet. Het invullen van de agenda kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd en daar hebben we dikwijls een discussie over.’.

Bij de kwetsbare ouders geeft de meerderheid aan dat dit duidelijk is. Sommige respondenten geven aan dat dit is uitgelegd op school. De enkele voor wie het niet duidelijk is geven twee grote redenen, of ze beheersen geen Nederlands of de structuur/leesbaarheid is niet duidelijk. ‘Ik kan zelf niet lezen wat er in de agenda staat, de kinderen moeten mij dit uitleggen.’, ‘De structuur van de agenda is mij niet duidelijk. Ik weet niet wanneer mijn kinderen wat moeten doen en wanneer ze wat moeten kennen. Als ik de agenda’s controleer dan kan ik er niet aan uit en heb ik regelmatig discussie met mijn kinderen omdat ik denk dat ze dan vandaag iets moeten doen, terwijl dat al is geweest of voor de dag erna is.’

Wie moet de leerstof uitleggen volgens jou?

De modale ouders geven aan dat de leerkracht dit moet doen. ‘De juffrouw, want zij is diegene die er is voor opgeleid.’, ‘Ik denk dat de leerkrachten daar het best voor zijn geplaatst. Zij kunnen het op de beste en meest begrijpelijke manier uitleggen. We merken ook dat als

we het proberen uit te leggen dat we het niet op de meest begrijpelijke manier doen omdat wij het anders zien, zoals een volwassene.’ Enkele geven aan dat de ouders extra uitleg moeten geven bovenop de leerkracht zijn/haar uitleg. ‘In de eerste plaats de juffrouw, maar anderzijds heeft de juffrouw 24 kinderen in haar klas. Het kan altijd zijn dat er bepaalde dingen gemist worden in de klas. Dan vind ik het fijn dat een kind kan terugvallen op haar ouders die het nog eens kunnen uitleggen.’, ‘Als je merkt dat je kind iets niet begrijpt dan probeer jij als ouders die dingen duidelijk te maken.’

Alle respondenten geven aan dat de leerstof moet uitgelegd worden door de leerkracht. Enkele geven aan dat zij vinden dat de ouder hier ook in moet bijdragen. ‘De juffrouw en de ouders gecombineerd. Als ze huiswerk hebben moeten de ouders uitleg geven over de dingen waar hun kind mee vastloopt.’

4.3.4 Problemen

Wat doe je als je kind de leerstof niet krijgt geleerd? Welke stappen onderneem je?

De antwoorden liggen hier verspreid. Enkele ouders vinden dat dit aan het kind zelf ligt, ‘Ze weten meestal op voorhand dat er toetsen zijn. Ik ben van mening dat als ze het niet geleerd hebben, of niet gedaan hebben gekregen, dan ligt het aan de kinderen en niet aan de juffrouw.’, ouders die aangeven dat dit nog niet is gebeurd, ‘Ik denk dat dat nog niet van toepassing is geweest bij ons.’. Eén ouder geeft aan dat ze op de school van haar dochter niet werkt met aangekondigde toetsen. Een andere ouder geeft aan om hierover in communicatie te treden met de leerkracht en ten slotte geeft de grootste groep aan dat zij hun kinderen gaan helpen, ‘Rustig helpen, uitleggen, maar eerst rust creëren in huis.’, ‘Dan blijf ik met hem oefenen totdat hij het kan.’

Enkele kwetsbare ouders geven aan dat dit nog niet is voorgekomen. Eén respondent geeft aan dat hij/zij niets doet: ‘De kinderen moeten er zelf voor zorgen dat ze hun toets kennen.’. De overige respondenten geven aan dat ze hun kinderen gaan helpen en extra uitleg proberen te geven. ‘Wat ik kan uitleggen, probeer ik uit te leggen. Gelukkig weten de kinderen meestal een week op voorhand welke toetsen ze hebben en dan vraag ik aan de logopedist om de kinderen te helpen.’, ‘We proberen hem te helpen, dit lukt niet altijd doordat we niet alles verstaand door de taalbarrière.’, ‘Ik probeer het dan altijd uit te leggen. Ik kan het niet over mijn hart krijgen om haar niet te helpen als ik het wel kan. Uiteindelijk snapt zij het dan ook wanneer ik die uitleg heb gegeven ook al is dit desondanks veel ruzie.’

Wat doe je als je kind een taak niet kan?

Eén respondent geeft aan dat dit nog niet van toepassing was. De andere respondenten geven twee antwoorden. De eerste is dat ze hun kind uitleg geven, ‘Ik help hem dan.’, ‘Dan

leg ik het haar uit.’ en het tweede is dat ze communicatie opstarten met de leerkracht, ‘Dan geef ik een papiertje mee of mail ik even naar de juffrouw.’, ‘We schrijven in de agenda en op het blaadje dat het niet gelukt is.’.

De situatie is vergelijkbaar met die van de modale ouders. Eén enkele respondent geeft aan dat dit nog niet is voorgekomen. Daarnaast splits de groep respondenten zich in twee. Of ze vragen hulp aan de leerkracht: ‘Ik ga met het probleem naar de juffrouw en vertel ik haar dat hij het niet goed begrepen heeft.’, ‘Ik geef geen uitleg want ik leg het waarschijnlijk anders uit dan de juffrouw en dat is verwarrend voor hem.’, ‘De kinderen moeten hulp vragen aan de juffrouw.’. Of ze geven hulp aan hun kinderen: ‘Ik probeer hem eerst zelf te helpen en uitleg te geven.’, ‘Ik probeer het dan altijd uit te leggen’, ‘Samen proberen een oplossing te zoeken, ik geef hem dus uitleg.’.

Durf je jouw kind naar school te sturen met een onopgeloste taak? Hoe voel je je daar bij?
De ouders, waar dat de situatie voordeed dat ze deze beslissing moesten nemen, geven aan dat ze dit durven. ‘Als het echt niet gaat, dan geef ik deze leeg mee naar school en steek ik er een briefje bij voor de juffrouw.’, ‘De juffrouw heeft in het begin van het jaar gezegd dat als het niet lukt, je dat mag vermelden.’. De meeste ouders die dit al hebben gedaan, vinden het niet erg. ‘Helemaal niet slecht, dat wordt ook besproken met de klasleerkracht. Ik denk dat de communicatie daar rond heel goed is.’, ‘Ik heb er geen moeilijkheden mee omdat ze hun best hebben gedaan.’, ‘Ik voel me daar niet slecht bij. We proberen haar ook het gevoel aan te leren dat ze zich daar niet slecht over moet voelen. We ondersteunen haar in het feit dat het niet af is omdat ze het niet begreep, er geen tijd was of omdat wij als ouders vonden dat het te veel was. Zo voelt ze ook dat wij achter haar staan en dat ze niet met een bang hartje voor de leerkracht moet staan.’

Het grootste deel respondenten geeft aan dat de taak wel eens leeg terug naar school gaat. ‘Ja, het komt wel eens voor dat de taak leeg terug naar school gaat.’, ‘Ja, dat gebeurt wel eens.’. De andere respondenten geven aan dat de taken niet leeg mee naar school gaan. ‘Nee, ik durf mijn zoon niet naar school te sturen met een lege taak.’, ‘Nee, ik doe dit niet. Indien hij het niet kan en ik kan niet helpen, dan zoek ik op internet op hoe ik het moet doen.’. Op twee respondenten na geven de ouders aan dat ze zich slecht voelen bij deze situaties. ‘Ik voel me daar niet goed bij. Ik vind het heel erg dat ik mijn zoon dan zie huilen omdat hij het niet begrijpt en dat ik hem niet kan helpen.’, ‘Ik voel me daar niet goed bij, want ik moet hem kunnen helpen.’ En ‘Dat komt door mijn perfectionisme.’

Vraag je soms aan anderen om jouw kind te helpen? Wie vraag je dan om hulp?

De antwoorden van de respondenten kennen twee patronen. Ofwel hebben ze dit nog niet gedaan, 'Nee, dat doe ik niet, 'Nee, dat hebben we nog niet gedaan.', 'Nee, voor ons is dat heel moeilijk. Alle familieleden zitten aan de andere kant van België en ik ben thuis dus ik heb tijd om het huiswerk met de kinderen te maken.', ofwel hebben ze hulp gevraagd aan gezinsleden, 'Ik heb een paar keer mijn schoonbroer gevraagd en van hem neemt ze meer aan dan van mij of van mijn vrouw.', 'Ja, dat kan al eens zijn als oma en opa in huis zijn dat zij helpen.'

De respondenten geven aan dat ze nauwelijks hulp vragen. 'Nee, ik vraag niemand om hulp omdat ik geen sociale contacten heb. Ik heb geen familie of vrienden in België', 'Nee, ik vraag geen hulp aan anderen.' Indien ze toch hulp vragen zijn dat mensen binnen de familie. 'Ik vraag de oudere kinderen om te helpen.', 'De oudere broer helpt mijn dochter soms met het huiswerk.', 'Ik vraag soms hulp aan mijn man omdat ik het niet altijd kan wegens mijn ziekte. Als ik die dag ben gaan werken dan ben ik 's avonds zo uitgeput dat ik geen energie meer heb om mijn dochter te helpen.'

Hoe is dat om andere hulp te vragen?

De respondenten geven aan dat zij daar geen probleem mee hebben, 'Ik heb daar op zich geen moeite mee.', 'Ik heb daar geen probleem mee omdat zij bij het gezin horen.'

Er komen twee antwoorden naar boven. Of ze vinden het niet erg omdat het vertrouwd is 'Ik vind het geen probleem om mijn man te vragen om haar te helpen. Mensen buiten het gezin heb ik nog nooit gevraagd om te helpen.' Of ze vinden het niet gemakkelijk 'Ik vind dat niet gemakkelijk. Ik voelde me beschaamd omdat ik het zelf niet kon.'

Wat doe je als je kind geen huiswerk wil maken?

Enkele respondenten geven aan dat dat dit nog niet gebeurd is, 'Dat is nog niet voorgevallen.'. Andere geven aan dat ze daar streng in zijn en dat ze de kinderen verplichten, 'Een beetje boos zijn en zeggen dat het moet.', 'Dan vervul ik mijn rol als ouder en verplicht ik hen om het huiswerk te maken. Die keuze krijgen ze niet van mij.'. Ten slotte zijn er ouders die in gesprek gaan met hun kind, 'Als ze echt niet willen, dan ga ik met hen in gesprek.', 'Zeer zelden, dan zeg ik: 'Oké!' en probeer ik te polsen wanneer ze het dan wel gaat doen.'

Bij de ouders waar dit al is voorgekomen geeft de meerderheid aan dat ze hun kind gaan verplichten om het huiswerk te maken. 'Hij moet zijn huiswerk maken en als hij dat niet doet dan straf ik hem.', 'Als hij geen huiswerk maakt, dan straf ik hem door de dingen af te nemen die hij leuk vindt. Eerst wordt het huiswerk gemaakt, daarna worden pas de leuke

dingen gedaan.’. De andere respondenten geven aan dat ze het ofwel terugkoppelen aan de leerkracht of eerst een moment geven om iets anders te doen. ‘Indien ze echt helemaal geen zin heeft dan laat ik haar eerst even iets anders doen en moet ze daarna haar huiswerk doen.’

4.3.5 Taak van de ouder

Vind je dat jij als ouder een taak/rol moet hebben tijdens het huiswerkproces? Indien ja, wat houdt dit dan in?

Opnieuw kunnen de antwoorden van de respondenten in twee groepen opgedeeld worden. Of ze vinden dat ze geen rol moeten hebben, ‘Neen, ik vind niet dat ik een rol moet hebben.’, ‘Neen, dat vind ik van niet.’ Of ze vinden dat ze wel een rol moeten hebben. Deze rol wordt wel anders ingedeeld, ‘Ja, ik vind dat je als ouder erbij moet zitten. Moet kijken of ze het kennen of niet.’, ‘Ja, toch wel. ze moeten hun agenda laten zien als ze thuiskomen. Zodat ik weet waar ze mee bezig zijn en dat ik op tijd kan zeggen om eens vooruit te werken.’, ‘Mijn rol is om ervoor te zorgen dat het rustig is voor haar en dat we aandacht hebben voor haar dat ze met haar huiswerk bezig is en dat ze voelt dat ze iets kan vragen wanneer ze dat wil.’

De grote meerderheid geeft aan dat ze een taak/rol moeten hebben tijdens het huiswerkproces. Wat dat volgens de respondenten inhoudt is divers, gaande van omgeving scheppen tot effectief echt helpen. ‘Je moet een omgeving scheppen die goed is.’, ‘Je moet de toetsen tekenen.’, ‘Ik moet de agenda nakijken’, ‘Ik moet helpen als er vragen zijn.’.

De ouders die niet vinden dat zij een taak/rol hebben, geven aan dat ze willen dat hun kinderen zelfstandig hun huiswerk maken.

Weet jij of de leerkracht iets van jou verwacht als ouder? Wat verwacht de leerkracht dan juist? Wat vind je hiervan?

Eén van de ouders geeft zeer duidelijk aan dat hij vindt dat de leerkracht niets moet verwachten. De anderen respondenten geven aan dat ze het niet weten, ‘Neen, geen idee.’, ‘Neen, ik denk niet dat daar ooit iets over gezegd is.’, ofwel denken ze van wel en vertellen ze het volgende: ‘Ja, zeker in het eerste leerjaar hebben we in het begin van het schooljaar een ouderavond gehad waar alle ouders werden samengeroepen. Daar werd ons uitgelegd welke leerstof er dat jaar werd aangeboden aan de kinderen, hoe dat wordt uitgelegd en welke leermethodes ze gebruiken. En ook wat de juffrouw verlangde van de ouders omtrent de begeleiding van de kinderen en hoe we dat het best aanpakken.’, ‘Ik denk dat ze ervan uit gaan dat we onze kinderen controleren omtrent het huiswerk. Waar we kunnen hen uitleg geven, maar dat is niet direct uitgesproken.’, ‘De leerkracht zegt vooral dat we moeten

aangeven wanneer het te veel of te moeilijk is. Ik vind dat oké dat de juffrouw dat duidelijk maakt.'

Ongeveer de helft van de respondenten geeft aan dat ze niet weten of de leerkracht iets van hen verwacht. De andere helft geeft aan dat ze weten dat de leerkracht iets van hen verwacht en geven de volgende elementen aan, 'Het huiswerk controleren of hij het gemaakt heeft.', 'Als hij het niet begrijpt, moet ik hem een beetje uitleg geven.', 'Een beetje ondersteunen tijdens het maken van het huiswerk.' De respondenten die aangeven dat ze weten wat de leerkracht verwacht, vinden het goed dat deze verwachtingen worden gesteld. 'Zo weet ik wat de juffrouw van mij verwacht', 'Ik vind dit goede verwachtingen zo zorgen de leerkrachten ervoor dat er betrokkenheid is van de ouders.'

4.3.6 Combinatie huiswerk en gezin

Plan jij wanneer het huiswerk wordt gemaakt of kiest je kind dat zelf? Wanneer vindt het huiswerk dan plaats?

Op twee respondenten na geven ze aan dat zij als ouder het huiswerk plannen. Ze willen dat de kinderen hun huiswerk maken kort nadat ze thuiskomen of wanneer ze gegeten hebben of het beste uitkomt. 'De afspraak is dat ze begint aan haar huiswerk wanneer ze thuis komt.', 'We splitsen het huiswerk op in twee delen. Als ze thuiskomen, doen ze eerst hun invultaken en voor dat ze gaan slapen lezen we nog even.'

Er worden twee patronen aangegeven. Ofwel kiest het kind zelf wanneer hij/zij het huiswerk maakt ofwel wordt dit gepland door de ouders. 'Hij mag zelf kiezen wanneer hij zijn huiswerk maakt.', 'Bij mijn thuis is het maken van het huiswerk een vaste routine.' De ouders plannen het huiswerk ofwel kort na school ofwel na het eten. 'Na het eten moet hij direct zijn huiswerk maken, want als hij eerst gaat spelen dan gaat hij zijn huiswerk vergeten.', 'Als ze terug komt van school dan mag ze iets kleins eten en dan moet ze beginnen aan haar huiswerk.'

Ben je thuis wanneer jouw kind huiswerk maakt?

Twee van de respondenten geven aan dat zij niet thuis is wanneer hun kinderen hun huiswerk maken, 'Niet altijd, sinds kort gaat ze met de fiets naar school dus de opvang valt weg. Ze is na school een uurtje alleen thuis. Dan hebben wij haar duidelijk gemaakt dat het niet de bedoeling is dat ze in dat uur de hele tijd achter de tv of computer gaat hangen. Probeer je huiswerk al te bekijken en begin er al aan en duid aan wat je niet kan. Dat wanneer wij als ouders thuiskomen een voorsprong hebben zodat zij niet tot 20- of 21uur aan haar huiswerk moet werken.', 'Meestal is L. al klaar met haar huiswerk tegen dat ik thuis ben.'

Alle kwetsbare ouders geven aan dat zij thuis zijn wanneer de kinderen hun huiswerk maken.

Waar maakt je kind zijn/haar huiswerk? In de keuken, op school, of zijn kamer...?

Op enkele na geven de ouders aan dat de kinderen hun huiswerk maken in de gemeenschappelijke ruimten zoals de keuken en de woonkamer. 'In de woonkamer maakt ze haar huiswerk.', 'Ze maakt haar huiswerk in de keuken.' Slechts enkele geven aan dat hun kind hun huiswerk in een aparte ruimte maakt, 'In haar kamer of in de living.', 'De oudste gaat wel al naar haar kamer.'

Ook bij de kwetsbare ouders geeft, op een kleine groep na, aan dat hun kinderen hun huiswerk maken in gemeenschappelijke ruimtes in huis. 'Ze maken vooral hun huiswerk in de living.', 'Ze maakt huiswerk in de living aan de tafel, daar heeft ze de minste afleiding.'. De twee andere respondenten geven aan dat hun kinderen hun huiswerk maken op hun kamer.

Vind jij dat er voldoende rust en plaats is om thuis huiswerk te maken?

De meeste modale ouders geven aan dat ze het rustig genoeg vinden, 'Meestal wel ja, omdat de andere kinderen allemaal groot zijn.', 'Ja, ik vind dat er voldoende rust is. Af en toe stuur ik de zoon weg als hij een stoorzender is.' De enkele die dit niet vinden, geven het volgende aan: 'Voor een stuk niet, omdat de jongste zoon geen huiswerk heeft. En je kan niet verwachten van een 5-jarig kind dat die een half uur stil is omdat de broers huiswerk hebben.', 'Nee, niet altijd, maar we proberen de rust wel te scheppen. Indien er te veel lawaai/drukke is dan vragen we aan haar waar ze wil gaan zitten. En dan bespreken we dat met haar, soms zet ze dan haar koptelefoon op.'

De meerderheid geeft aan dat het rustig genoeg is. 'Ja, er is voldoende rust dan. Op het moment dat hij zijn huiswerk maakt, wordt er niets anders gedaan.'

De enkele die het niet geschikt vinden, spreken over de rust in huis. 'Eigenlijk vind ik het niet rustig genoeg, maar ik heb liever dat hij bij mij is als hij zijn huiswerk maakt. De televisie staat aan wanneer hij zijn huiswerk aan het maken is en dan is hij snel afgeleid.', 'Nee, het is daar niet altijd rustig genoeg doordat er nog een kleintje rondloopt.'

4.3.7 Communicatie

Spreek je met gezinsleden over het huiswerk?

Enkele geven aan dat ze hier niet of weinig over spreken en dit voor de volgende redenen: 'Nee, ik ben alleenstaand dus praat er niet over.', 'wij spreken weinig over het huiswerk omdat wij het huiswerk niet zien.' De anderen geven aan dat ze hierover spreken met hun

partner, 'Ja ik spreek met mijn partner over het huiswerk want hij is meestal thuis wanneer mijn zoon zijn huiswerk maakt.', 'Ja, ik spreek met mijn partner over de standaard zaken.

De meerderheid geeft aan dat zij dit bespreken met hun partner en voor de alleenstaande met de ouders. 'Ik bespreek veel met mijn partner en we stemmen ook op elkaar af. Wat ik niet kan, daar helpt hij bij en wat hij niet kan, daar help ik bij.', 'Ik praat er met mijn man over. Hij kan beter Nederlands en kan de kinderen beter helpen.'

Enkele geven aan dat zij met niemand spreken over het huiswerk. Dit om de volgende redenen, 'Mijn man heeft het te druk om nog over het huiswerk te hebben.', 'Het is een automatiek die in het gezin is opgebouwd en waar ik mij mee bezig houd.'

Hoe verloopt het contact met school?

De respondenten geven aan dat het contact vlot verloopt, 'Heel goed. Over het algemeen ben ik tevreden.', 'Heel goed. Wij hebben een heel open contact met de leerkracht en ik ben ook lid van de ouderraad. Dus de drempel ligt voor mij wat lager, ook naar de directie en het leerkrachtenteam.'

Op twee respondenten na geven ze aan dat het contact vlot verloopt met school. De twee andere zeiden het volgende 'Ik heb niet zo een vlot contact met school. Er zijn soms ruzies en ik ben daar niet tevreden over hoe ze daar mee zijn omgegaan. Ze moeten de kinderen straffen.', 'Niet goed, de zorgcoördinator communiceert niet voldoende met de ouders. Wij weten totaal niet hoe zij is op school en hoe zij het doet.' Ik heb zelfs al naar de directeur gebeld om ervoor te zorgen dat mijn dochter geholpen wordt bij de zorgjuffrouw.

Wordt je uitgenodigd voor een ouderavond? Ga je daar naar toe?

Alle ouders geven aan dat ze uitgenodigd worden en dat zij daar naartoe gaan. 'Ja, sowieso! Er wordt altijd gezegd of het nodig is of niet. Als het niet nodig is, dan moeten wij niet naar het oudercontact gaan, meestal proberen we toch te gaan. We willen weten wat er gebeurt in de klas.', 'Ja, oudercontact en klasvergadering. Ik ga hier altijd naar toe.'

Alle respondenten geven aan dat zij gevraagd worden voor ouderavonden en oudercontacten en dat zij hier naar toe gaan.

Hoe is het contact met de leerkracht?

Twee respondenten geven aan dat ze niet zo een goed contact hebben met de leerkracht, 'Voor mij is het contact met de leerkrachten van de hogere leerjaren niet goed. Omdat er in het vierde leerjaar te veel gepamperd werd, in het vijfde leerjaar dan nog meer, de school weet dit want dat is al jaren dezelfde leerkracht, en in het zesde worden die leerlingen

volledig losgelaten en zijn die kinderen daar niet op voorbereid.’ , ‘Dit jaar niet zo gemakkelijk omdat de juffrouw niet zo communicatievaardig is en het klikt niet zo goed tussen ons. Ik voel een heel groot verschil vergeleken vorig jaar.’. De andere respondenten geven aan dat ze een goed contact hebben, ‘Ik heb een heel goed contact met de leerkrachten.’ , ‘Dat verloopt vlot.’

Opnieuw op twee respondenten na geeft iedereen aan een goed contact met de leerkracht te hebben. Eén van de respondenten die dat niet heeft, geeft toelichting waarom niet. ‘Wij hebben totaal geen contact met de leerkracht. Indien er problemen zijn dan kunnen wij geen contact opnemen met de juffrouw, want zij wil haar telefoonnummer niet geven. Indien wij haar dan willen contacteren, moeten wij haar een mail sturen. Dan duurt het nog 3 dagen eer dat ik een antwoord heb, dan is het al te laat!’

Als je vragen hebt, kan je dan bij de leerkracht terecht?

Alle respondenten geven aan dat dat geen probleem is, ‘Ja dat is op zich geen probleem. Ik kan een mailtje sturen of een telefoontje zelfs of vlak voor of na school kan al veel ophelderen. Dat is op zich geen probleem.’ , ‘Ja, sowieso. Ze zijn heel toegankelijk, ’s morgens aan de schoolpoort of we maken een afspraak voor tijdens de middag. Dat is allemaal geen probleem.’

Op één respondent na geeft iedereen aan dat ze indien ze vragen hebben bij de leerkracht terecht kunnen. ‘Ja, als ik vast zit met iets dan kan ik haar altijd bellen.’ , ‘Als ik iets niet weet en het niet duidelijk in de agenda staat dan stuur ik de juffrouw een berichtje via Messenger.’

Vraag jij hulp of durf je hulp te vragen? Waarom wel, waarom niet?

De ouders geven aan dat dit geen probleem is en dat ze de hulp durven vragen, ‘Indien het nodig is doen we dat wel.’ , ‘Ja, als er iets is of ik twijfel ergens aan dan ga ik bij haar langs.’ , ‘Ja absoluut, De drempel is heel laag om vragen te stellen.’. Eén respondent geeft aan dat dit nog niet van toepassing is geweest.

Bijna alle respondenten vragen de hulp aan de leerkracht. Ze geven aan dat de drempels niet hoog liggen doordat ‘De juffrouw maakt altijd tijd voor mij.’ , ‘Ik vraag gemakkelijk aan de juffrouw hulp doordat ik haar snel kan bereiken.’. De ene respondent doet het niet omdat volgens haar de kinderen schrik hadden van de juffrouw.

Laat je de leerkracht weten als er iets niet lukt met het huiswerk? Hoe zou je dat dan doen? Via de agenda of in gesprek met de leerkracht? Geeft de leerkracht extra uitleg? Merk je dat er extra uitleg is gegeven?

Twee respondenten geven aan dat het nog niet van toepassing was om hier op deze manier mee om te gaan, 'Het is nog nooit zo belangrijk geweest dat we een gesprek hebben gehad of een nota hebben geschreven. We laten de kinderen dat meestal zelf vragen en oplossen.' De andere geven aan dat zij het wel laten weten. De meerderheid doet dit op een schriftelijke wijze, 'Ik geef meestal een briefje mee.', 'Ja! Meestal doen we dit via de agenda, maar als het echt moeilijk is geweest dan spreken we de leerkracht aan.' Enkele spreken de leerkracht aan, 'Ja, ik laat dat wel weten als dat nodig is. Ik ga even in gesprek met de juffrouw.' Op één ouder na, 'Niet altijd. Ik heb laatst nog op een blaadje geschreven dat het fijn zou zijn dat we een voorbeeld krijgen van de oefeningen zodat we weten hoe we het haar moeten uitleggen. Nu was er gisteren opnieuw een rekenblaadje bij, maar was er geen voorbeeld en liepen we terug vast.', geven de respondenten aan dat zij het verschil wel merken, 'Ja, die komt er wel. daar mogen we niet over klagen.', 'Ja, ik merk dat ze uitleg heeft gegeven dan.', 'Ja, toch wel. Ik heb ooit een leerkracht gehad die mij antwoordde, ik ben nu bezig met het schoolfeest. Daar heb ik nu geen tijd voor. En dat vond ik er grof over.'

De meeste respondenten laten weten indien er iets niet gelukt is. De wijze waarop is verschillend. Enkele geven aan dat ze dit in gesprek doen omdat ze geen Nederlands kunnen schrijven of lezen. 'Ja, ik ga naar de juffrouw toe en ze legt het mij uit en ze legt dan in de klas aan O. opnieuw uit. Ik kan dat niet in de agenda schrijven want ik kan geen Nederlands schrijven.'

Bijna iedereen geeft aan dat ze een verschil merken nadat ze de melding hebben gedaan. 'Ja, ik merk dat hij dan extra uitleg heeft gekregen omdat hij daarna de taak wel kan.', 'Ik hoor van de kinderen dat ze bij de zorgjuffrouw geroepen worden om de extra uitleg te krijgen.'. De respondent waar het niet goed is verlopen is: 'Ja, wij hebben dat gezegd tegen de leerkracht. Helaas helpen ze me niet verder met de problemen die ik heb met mijn dochter. Wij voelen dit helemaal niet dat er extra uitleg gegeven wordt met dat het de dag erna opnieuw zo een strijd is.'

4.3.8 Dienstverlening

Weet je welke diensten er zijn om te ondersteunen bij huiswerk?

De antwoorden hierop zijn uiteenlopend, sommige kennen er enkelen, sommige kennen er veel en sommige kennen er totaal geen. De diensten die de meeste respondenten aanhalen zijn het CLB, dienst Gezinsondersteuning en Auxilia. 'Ja, CLB om eventueel toe te leiden. Auxilia en huiswerkbegeleiding van de stad. Sommige scholen doen het ook zelf.', 'Dienst

gezinsondersteuning omdat ik op het stad werk anders zou ik het niet weten.’, ‘Dienst Gezinsondersteuning, de andere diensten ken ik niet.’, ‘Ik denk van wel, de Voorzorg met leren-leren, Auxilia, studenten en het CLB.’

Het aanbod omtrent ondersteuning bij huiswerk, is voor de kwetsbare ouders een groot vraagteken. De meeste respondenten geven aan dat ze totaal geen diensten kennen: ‘Geen idee.’, ‘Ik weet het niet.’, ‘Ik ken geen diensten die helpen bij huiswerk.’. Enkele respondenten kennen enkele voorzieningen, maar dat is omdat ze daar mee in contact komen. Deze ouders geven aan dat ze de huiswerkbegeleiding van Rimo Limburg kennen, Arktos, de logopedie en opteren ook naar het CLB. ‘Ongeveer, het CLB is een optie en de logopedist natuurlijk.’, ‘Rimo Limburg, Arktos en logopedie.’

Ken je de diensten Opvoedingswinkel, Gezinsondersteuning en CLB?

Opvallend dat bijna alle respondenten minimum twee van deze diensten kent. Deze diensten zijn de opvoedingswinkel en het CLB, ‘Ja, CLB en de opvoedingswinkel ken ik.’, ‘Ik ken alle diensten.’, ‘Ja, heel goed zelfs.’ Dienst Gezinsondersteuning is de meest onbekende, ‘Gezinsondersteuning ken ik niet.’, ‘Van Gezinsondersteuning heb ik wel al eens gehoord maar weet ik weinig over.’

Enkele respondenten geven aan dat ze geen enkele van deze diensten kennen. De meeste ouders geven aan dat ze het CLB, ‘Ik ken alleen het CLB.’, ‘Ik ken het CLB omdat de kinderen hier met school naartoe gaan.’. Verder geven enkele aan dat ze de opvoedingswinkel kennen, maar zeer opvallend geeft iedere respondent aan dat ze dienst Gezinsondersteuning niet kennen. ‘Gezinsondersteuning ken ik niet.’, ‘CLB en de opvoedingswinkel ken ik, dienst Gezinsondersteuning niet.’

Wat weet je er over?

De modale ouders geven aan dat ze het CLB kennen via school. ‘CLB zijn diegene die rechtstreeks verbonden zijn met school. Waar dat er een schoolarts en een verpleegkundige is, daar gaan de kinderen volgens een vaststaand rooster om de zoveel tijd naar het medisch onderzoek.’ Diegene die de opvoedingswinkel kennen geven aan dat zij er zijn om ouders tips te geven omtrent opvoeding, ‘Ze geven allerhande tips over de kinderen omtrent eten, slapen, naar school gaan, zindelijk worden ...’, ‘Opvoedingswinkel, zij doen pedagogische adviesgesprekken, peuternestjes als voorschoolse stimulering. Er is een spel-otheek en een infotheek.’

De respondenten geven ook aan dat ze het CLB kennen via school. Dit door het medisch schooltoezicht of indien ze vragen hebben over scholen en dergelijke. ‘Ik ken CLB van de

onderzoeken via school.’, ‘CLB, dat ken ik via het medisch schooltoezicht.’. De respondenten die de opvoedingswinkel kennen geven het volgende aan, ‘Bij de opvoedingswinkel ben ik enkele keren geweest om te vragen of mij man en ik wel goed bezig waren met het opvoeden.’, ‘Zij vertellen over hoe dat je moet opvoeden en geven antwoorden op de vragen die jij stelt rond opvoeding.’

Zijn deze diensten gemakkelijk te contacteren voor jou? Per mail, per telefoon?

Bijna alle respondenten geven aan dat het voor hen geen probleem is, één iemand geeft aan dat hij/zij niet weet of dat zou lukken. ‘Dat zal wel, als ik dat nummer nodig heb zoek ik dat op.’, ‘Ja, alleen het CLB is een moeilijke. Eer dat zij starten met de begeleiding zijn we soms al 3 tot 4 maanden verder. Daar zijn veel frustraties over.’, ‘Ja, ik denk het wel via de zorgjuffrouw als tussenpersoon.’

Opnieuw verdelen de respondenten zich in twee groepen. De ene groep geeft aan dat dit voor hen geen probleem is en de andere groep geeft aan dat er voor hen wel wat moeilijkheden zijn. Enkele aspecten die ze aangeven zijn: ‘Voor mij is dit heel moeilijk omdat ik de taal niet kan.’, ‘Nee, dit zou me niet lukken omdat ik niet goed Nederlands kan.’, ‘Als ik het telefoonnummer krijg van het CLB dan kan ik daar wel naar bellen. Naar de andere diensten zou me dat niet lukken.’

Indien jij op locatie zou moeten gaan, geraak jij dan gemakkelijk bij deze diensten?

De modale ouders geven aan dat dit moet lukken, ‘Ja, dat is geen probleem.’, ‘Voor ons is dat geen probleem, alles ligt vrij centraal.’. Hiernaast geven enkele respondenten aan dat de opvoedingswinkel moeilijker gelegen is, ‘De opvoedingswinkel vind ik moeilijk om te bereiken doordat het midden in het centrum ligt. Het is lastig door het gebrek aan parking. Voor de rest is dat voor mij geen probleem.’.

Voor sommige kwetsbare ouders is dit niet mogelijk. Deze ouders hebben geen rijbewijs of geen auto ter beschikking. Dat is een struikelblok om gemakkelijk op locatie te geraken. ‘Voor mij is dit heel moeilijk omdat ik geen rijbewijs heb en dat ik zo een groot gezin heb.’, ‘Ik kan er alleen geraken indien dit bereikbaar is met het openbaar vervoer.’, ‘Als ik er geraak te voet of met de fiets dan geraak ik er wel.’

Weet je of deze diensten gratis zijn?

De meeste respondenten geven aan dat de diensten gratis zijn. Dienst Gezinsondersteuning is voor enkele moeilijker in te schatten. Ten slotte geeft één van de respondenten aan dat hij/zij geen idee heeft of de diensten gratis zijn. ‘Opvoedingswinkel en CLB zijn gratis. Over gezinsondersteuning, daar heb ik niet echt een kijk op.’, ‘CLB voor zover ik weet. De opvoedingswinkel denk ik ook. Aangezien ik het derde niet ken, heb ik er geen idee van.’

De kwetsbare ouders geven aan dat ze het niet met zekerheid kunnen zeggen. Of ze hebben er geen idee over 'Ik heb geen idee of deze diensten gratis zijn of niet.' Of ze denken dat deze gratis zijn 'Ik weet het niet zeker, maar ik denk dat de diensten gratis zijn.'

4.3.9 Externe hulp

Denk je dat deze diensten jouw gezin kunnen helpen? Waarom wel, waarom niet?

De meerderheid geeft aan dat ze denken dat deze diensten kunnen helpen indien dat nodig zou zijn. 'Ja, omdat ik er dan vanuit ga dat dat mensen zijn die er ervaring in hebben en ervoor gestudeerd hebben.', 'Ik vermoed van wel als de nood er is. Alle hulp is dan welkom.' Enkele geven aan dat het momenteel niet nodig is. Ten slotte zijn er ook respondenten die denken dat niet alle diensten geschikt zijn voor hun gezin, 'Ik ben heel eerlijk, ik denk dat het CLB te algemeen en te theoretisch is en te fel gericht op de mainstream. En meer de vergelijking maken met zo moet het zijn en als het zo niet is dan zal je een tandje moeten bijsteken. Ik heb niet zo een geweldig gevoel bij het CLB.'

De meningen zijn hierover verdeeld. Enkele denken van niet, anderen denken van wel en sommige twijfelen. De enkele die denken van niet geven het volgende aan 'Nee, het is momenteel niet nodig. Het is alleen belangrijk dat zijn Nederlands verbeterd.', 'Dat hangt er vanaf over wat dat het gaat, voorlopig heb ik geen hulp nodig.'. Diegene die twijfelen, twijfelen omdat ze te weinig afweten van de diensten, 'Ik weet het niet, want ik ken deze diensten niet.', 'Misschien wel, maar ik weet niet wat zij juist doen.'. De respondenten die aangeven dat ze denken dat de diensten wel kunnen helpen, zeggen het volgende: 'Jawel, ik heb redelijk wat problemen met mijn kinderen en zij kunnen mij helpen om het beter aan te pakken.', 'Ik denk dat die diensten heel goed helpen.'

Vraag je bij andere diensten om ondersteuning rond huiswerk? Waarom wel, waarom niet?

Alle respondenten geven aan dat ze geen ondersteuning vragen omtrent huiswerk. Zij geven aan dat dit niet van toepassing is voor hen. 'Nee, we vragen geen hulp omdat het niet nodig is.', 'Nee, omdat het niet van toepassing is.'

Hier ontstonden twee groepen. De eerste groep bestaat uit de respondenten die aangeven dat zij hulp vragen bij diensten. Ze zeggen dat de kinderen naar huiswerkklassen gaan of dat ze ondersteuning krijgen van de logopedie en omdat dit gemakkelijk is, kort aan huis, op school of thuis. 'Ja, mijn zoon komt naar de Magneet. Het is gemakkelijk dat ik hier zo kort bij woon.' 'Bij de logopedie vraag ik hulp, dit is via het CLB.' De tweede groep bestaat uit de ouders die geen hulp vragen. Dit zijn enkele redenen waarom ze dit niet doen, 'Nee,

omdat het niet nodig is.’ , ‘ Momenteel doe ik dit niet omdat ik zelf mee in de huiswerkklass zit.’

Wat moet er veranderen dat je sneller naar een dienst gaat?

Eenzijds geven de respondenten aan dat ze graag meer informatie en bekendheid willen van het aanbod, ‘Misschien een papiertje via school. Zodat er duidelijkheid is over welke diensten er zijn en hoe ze die kunnen bereiken indien ze problemen hebben met huiswerk.’, ‘Meer bekendheid, want ik ken niet alle diensten.’. Anderzijds geven de respondenten aan dat dit niet noodzakelijk is omdat zij geen problemen hebben of de instanties voldoende kennen. ‘Geen idee, want zoals het nu gaat, gaat het goed. Er is nog geen probleem geweest.’ , ‘Dat denk ik niet. Ik denk dat er genoeg reclame rond wordt gemaakt. Ik denk dat de diensten bekend zijn. In de scholen wordt er ook voor bekendheid gezorgd, voor mij dus niet.’.

Alle respondenten geven aan dat er meer bekendheid/informatie rond het aanbod moet verspreid worden, dit moet gebeuren op een meer op maat gemaakte methode. ‘Ik zou meer informatie nodig hebben via persoonlijk contact, dan is dat veel duidelijker. Deze contacten zouden moeten plaatsvinden via school.’, ‘Ik zou graag meer informatie krijgen, maar in mijn eigen taal zodat ik het beter begrijp.’

Wat vind je dat de stad moet doen rond huiswerk en huiswerkbegeleiding?

Er ontstaan drie grote concepten die de respondenten aanhalen. De eerste is dat de stad daar eigenlijk niets rond moet doen omdat dat een taak is van de scholen. ‘Eigenlijk vind ik dat geen taak voor de stad. Dat is een taak voor de school. Als er mensen zijn die hun kinderen niet kunnen ondersteunen, moet er ingezet worden om die ouders te versterken.’ , ‘Eigenlijk zie ik niet wat de stad kan betekenen. Ik vind dat dat een verantwoordelijkheid is van school. Ik denk dat het voor deze generatie jeugd te zwaar zou zijn om na school naar huiswerkbegeleiding te gaan omdat zij nog zoveel nevenactiviteiten hebben.’ Ten tweede hebben we de ouders die vinden dat de stad met de scholen moet samenzitten om na te denken over huiswerk en huiswerkbeleid, ‘Misschien algemeen eens nadenken over de hoeveelheid huiswerk dat de kinderen meekrijgen en bepaalde beperkingen op de hoeveelheid leggen.’, ‘Ik denk dat het een samenwerking met scholen moet zijn en dat er een afstemming moet zijn met school. Bekijken in het kader van het beleid op school omtrent huiswerk, wat de stad kan aanbieden ter aanvulling. Het vertrekpunt is via de school omdat zij de signalen opvangen. Ten slotte hebben we de ouders die aangeven dat de stad moet zorgen voor ondersteuning voor de kinderen die het nodig hebben. ‘Meer aandacht rond geven, want ik denk dat veel mensen niet weten dat er diensten zijn hieromtrent. Plus de stap naar de diensten is moeilijk. Misschien meer bekendheid naar de scholen toe.’ , ‘Meer

bijscholing voor de kinderen die het moeilijk hebben.’, ‘Ik denk dat huiswerkbegeleiding voor kinderen die thuis geen begeleiding hebben zeer interessant is.’

De kwetsbare ouders gaven zeer diverse antwoorden. Enkele respondenten gaven aan dat ze totaal geen idee hadden wat de stad kon doen. ‘Ik weet het niet’, ‘Geen idee.’ Anderen gaven aan dat ze graag voor iedereen huiswerkbegeleiding wilden die door externen wordt gegeven ‘Ik vind dat de stad meer mag organiseren rond huiswerkbegeleiding, op meer plaatsen en op meerdere dagen.’, ‘Iedereen de kans geven om begeleiding te krijgen bij huiswerk. Ieder kind zou zich moeten kunnen inschrijven voor een huiswerkklas.’ Daarnaast geven respondenten aan dat het een taak van de stad kan zijn om informatie te voorzien, maar via de school ‘De stad kan misschien extra informatie en bekendheid voorzien tijdens de momenten dat we op zijn bijvoorbeeld tijdens een ouderavond.’, ‘Folders via de scholen meegeven. Dat is de beste manier om ouders te bereiken. De school moet via de stad beschikking krijgen over informatie voor verschillende problematieken (ADHD, Autisme, leerstoornissen,...) zodat de juffrouw informatie op maat kan meegeven.

Heb je nood aan extra informatie over hoe huiswerk maken en/of begeleiden?

Enkele geven aan dat ze graag meer informatie zouden willen, ‘Daar wil ik wel extra informatie over.’. Maar de meerderheid geeft aan dat ze dit niet nodig hebben, ‘Nee, is niet nodig.’, ‘Mijn gezin heeft daar op dit moment geen nood aan.’

Op één respondent na geven ze aan de ze graag meer informatie willen. Enkele respondenten geven nog enkele opmerkelijke tips om die informatie tot bij hun te krijgen, de meest opmerkelijke is deze: ‘Die informatie mag niet via een brief verspreid worden. Veel van mijn vriendinnen kunnen niet lezen of kijken niet in de boekentas. Deze mensen bereiken ze nooit. Het is belangrijk dat deze mensen aangesproken worden face-to-face.’. De respondent die aangeeft dat ze het niet nodig heeft, zegt dit omdat het niet nodig is voor haar gezin. ‘Ik denk niet dat dit nodig is omdat alles goed gaat bij ons.’

4.4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

4.4.1 Tijdsinvestering

Welke dagen van de week heeft uw kind huiswerk?

Volgens beiden doelgroepen zijn er twee onderverdelingen. Of de kinderen hebben iedere dag huiswerk of ze hebben iedere dag behalve woensdag en vrijdag huiswerk. Dit resultaat was te verwachten doordat de kinderen van de modale en kwetsbare ouders op dezelfde scholen kunnen zitten en met andere woorden dezelfde huiswerkopdrachten krijgen.

Hoe lang is jouw kind per dag ongeveer bezig met zijn/haar huiswerk?

Uit de antwoorden van alle ouders blijkt dat er geen eenduidig antwoord is. Het varieert tussen 5 minuten en 2,5 uur. Opvallend dat er meer modale ouders zijn die aangeven dat hun kind langer dan een uur aan hun huiswerk werkt. Daarnaast is het opmerkelijk dat er kinderen zijn die klaar zijn met 5 à 10 minuten werken en kinderen die langer dan een uur bezig zijn. Dit is een zeer groot verschil!

Vind je dit te lang?

Bij beide doelgroepen is er een onderverdeling in twee groepen. Een deel van de respondenten vindt dat hun kinderen niet te lang aan hun huiswerk bezig zijn, terwijl anderen dat wel vinden. Er is ongeveer een gelijke verdeling in deze groepen. Het is opmerkelijk dat de ouders procentueel ongeveer gelijk verdeeld zijn, maar dat de tijdsinvestering meer uiteenlopend is.

Indien ja, kan je hierover spreken met school?

De ouders die hier 'ja' op hebben geantwoord geven twee antwoorden. Of ze spreken niet met school of ze doen dit wel. Het aantal respondenten is gelijk verdeeld. Verrassend dat toch de helft van de respondenten hun stoute schoenen aantrekt en tegen de leerkracht ingaan.

Indien ja, hoe zijn ze hier dan mee omgegaan?

Alle respondenten die in deze situatie hebben gezeten geven aan dat de scholen hier vlot mee zijn omgegaan. Zeer knap dat dit zo goed onthaald wordt, desondanks dat er kritiek gegeven wordt op de hoeveel huiswerk dat een leerkracht voorziet.

Vind je dat jouw kind, (te) veel, (te) weinig of genoeg huiswerk krijgt? Hoe ga je hiermee om?

De meeste ouders geven aan dat het genoeg of te veel is. Bij de kwetsbare ouders zegt niemand dat hun kind te weinig huiswerk krijgt. Zeer opmerkelijk dat er bij de modale ouders wel wordt gezegd dat hun kinderen te weinig huiswerk hebben.

4.4.2 Visie en ervaringen

Waarom krijgt jouw kind huiswerk volgens jou?

De redenen waarom hun kinderen huiswerk krijgen is zeer divers voor zowel de modale als kwetsbare ouders. Ze geven aan dat zij denken dat dit is voor herhaling, zelfstandigheid of om aan de ouders te tonen waar ze mee bezig zijn. Doordat deze antwoorden zo divers is, geeft dit aan dat de ouders onvoldoende toelichting krijgen omtrent de reden van huiswerk.

Vind je huiswerk nuttig?

Alle kwetsbare ouders geven aan dat ze huiswerk nuttig vinden. Daarentegen bekijken de modale ouders het huiswerk met een meer kritische noot. Het is een opmerkelijk resultaat dat alleen sterke ouders zich de vraag gaan stellen of datgene waar hun kinderen mee bezig zijn of dat wel nuttig is. Kwetsbare ouders nemen dit gegeven aan en bekijken dit niet op diezelfde kritische wijze als de modale ouders.

Is het voor jou duidelijk wat het huiswerk inhoudt?

Hierover is er een duidelijk verschil tussen de modale gezinnen en de kwetsbare gezinnen. De modale gezinnen geven aan dat het voor het grootste deel van hen duidelijk is. Indien er bepaalde dingen niet duidelijk zijn, dan is dit omdat een bepaald vakgebied hen niet ligt of omdat de kinderen het huiswerk zelfstandig doen en zij niet weten of de inhoud wel duidelijk is voor hen als ouder.

De kwetsbare ouders geven aan dat het voornamelijk niet duidelijk is. Zij geven aan dat de taalbarrière een grote storende factor is. Zij kunnen geen Nederlands lezen of schrijven en begrijpen daardoor de opdrachten niet. Verder zijn er enkele kwetsbare ouders die aangeven dat het voor hen wel gaat, maar dat zijn de ouders die het Nederlands ondertussen beheersen.

Het is een duidelijk gegeven dat je zonder de taal te beheersen, de inhoudt van de opdrachten niet kan begrijpen. Helaas voelen deze ouders zich slecht omdat zij hun kinderen niet dezelfde hulp kunnen bieden als de kinderen van wie de ouders de opdrachten wel begrijpen doordat zij de taal beheersen.

Welke ervaringen heb jij als ouder gehad met huiswerk doorheen de loopbaan van je kinderen in het basisonderwijs? Indien het niet vlot verliep, hoe ben je daar mee omgegaan?

Beide doelgroepen geven aan dat het voor sommige goed ging en voor anderen niet. Hieruit blijkt dat de ervaringen niet afhankelijk zijn van de ouders of het gezin, maar van het kind. Binnen de gezinnen merken de respondenten ook verschillen op per kind, het ene kind is er gemakkelijker meer weg dan de andere.

Hoe ervaart volgens u jouw kind huiswerk?

In de twee doelgroepen is er opnieuw een onderverdeling tussen ouders die denken dat hun kinderen het een enorme last vinden en ouders die denken dat hun kinderen het als een gewoonte zien. Opnieuw geeft dit aan dat dit niet afhankelijk is van de status van het gezin, maar van de kinderen zelf.

4.4.3 Begeleiding

Vraagt jouw kind hulp bij huiswerk of kan hij/zij dit zelfstandig?

Hierrond is er een verschil tussen de modale en de kwetsbare gezinnen. Bij de kwetsbare gezinnen vragen de kinderen meer om hulp dan bij de modale gezinnen. Binnen de modale gezinnen tonen de kinderen meer zelfstandigheid of wordt er meer zelfstandigheid verwacht.

Vind je het moeilijk om je kind te helpen?

Er zijn twee onderverdelingen, bij beide doelgroepen zijn er groepen die het moeilijk vinden en die het niet moeilijk vinden. De ouders die niet kunnen helpen geven aan dat dit komt omdat zij niet weten hoe ze dit moeten aanpakken, dat ze het niet begrijpen of omdat het kind dit niet toelaat. Enkele van de kwetsbare gezinnen geven wel aan dat dit moeilijk is doordat zij de taal niet machtig zijn. Daarnaast zijn er geen opmerkelijke verschillen tussen beide doelgroepen.

Is het duidelijk wat er in de agenda staat en hoe hij/ zij deze moet gebruiken?

De meerderheid van de respondenten geven aan dat dit duidelijk is voor hen. De problemen die beiden doelgroepen aankaarten, is dat ze de structuur niet begrijpen. Schrijven ze de taken en toetsen op de dag dat ze het moeten kennen of op de dag dat ze het moeten maken of leren. Dat is voor vele ouders niet duidelijk. Daarnaast geeft de kwetsbare doelgroep aan dat ze de inhoud van de agenda niet begrijpen doordat ze geen Nederlands kunnen. Opnieuw is de taalbarrière een probleem voor deze doelgroep.

Wie moet de leerstof uitleggen volgens jou?

Alle respondenten geven aan dat de leerkracht de leerstof moet uitleggen. Enkele uit beide doelgroepen geven aan dat zij hun kinderen extra uitleg moeten geven. De ouders vinden dat zij hun kind de nodige extra ondersteuning moeten kunnen geven om bij te blijven bij de andere kinderen van hun leeftijd.

4.4.4 Problemen

Wat doe je als je kind de leerstof niet krijgt geleerd? Welke stappen onderneem je?

Enkele respondenten geven aan dat dit de verantwoordelijkheid is van de kinderen. Anderen geven aan dat dit nog niet gelukt is. Enkele van de modale ouders gaan hierover in gesprek met de ouders. De resterende ouders wat het grootste deel is, geeft aan dat zij proberen hun kind te helpen. Het is zeer opvallend dat enkel de modale ouders het gesprek aangaan met de leerkracht, voor hen is die drempel niet zo groot als voor de kwetsbare ouders.

Wat doe je als je kind een taak niet kan?

Enkel respondenten geven aan dat dit nog niet is voorgekomen. De andere respondenten geven aan dat ze ofwel dit melden aan de leerkracht of dat ze hun kind helpen. Hier is geen verschil tussen de modale of kwetsbare ouders. Opmerkelijk dat een aantal van de kwetsbare ouders, omtrent taken die niet lukken, wel in gesprek durven gaan, maar niet wanneer het leren voor een test niet lukt.

Durf je jouw kind naar school te sturen met een onopgeloste taak? Hoe voel je je daar bij?

De modale ouders geven aan dat indien zij in deze situatie terecht komen dat zij de taak leeg mee naar school geven. Zij voelen zich hier niet slecht bij omdat zij dit verantwoorden bij de leerkracht waarom dat de taak niet is gemaakt. Bij de kwetsbare ouders ligt dit anders. Een groot deel van de respondenten geeft aan dat dit al eens gebeurt. Een kleiner deel van de respondenten durft dit niet. Op twee respondenten na geven alle kwetsbare ouders aan dat ze het erg vinden wanneer hun kind met een onopgeloste taak terug naar school moet. Zij hebben het gevoel dat zij hun kinderen moeten kunnen helpen en daar zijn ze op dat moment niet in geslaagd.

Vraag je soms aan anderen om jouw kind te helpen? Wie vraag je dan om hulp?

Bij de modale ouders komt het al eens voor dat er hulp gevraagd wordt. Deze hulp wordt dan gevraagd aan familieleden. De kwetsbare ouders geven aan dat zij nauwelijks hulp vragen. Indien ze toch hulp vragen is dat aan de partner of aan één van de kinderen. Het is opvallend dat kwetsbare gezinnen minder hulp vragen, de oorzaak hiervan is het beperkte netwerk wat ze hebben. Vele gezinnen hebben maar een beperkt aantal sociale contacten. Hierdoor is beroep doen op iemand anders veel lastiger dan voor modale gezinnen met een groot netwerk.

Hoe is dat om andere hulp te vragen?

De modale ouders hebben geen problemen om deze hulp te vragen. Bij de kwetsbare ouders ligt dit anders. Een deel van de respondenten geven aan dat ze dit moeilijk vinden en

het gevoel hebben dat ze hebben gefaald. Hier is opnieuw de druk die de kwetsbare ouders op zichzelf leggen enorm voelbaar.

Wat doe je als je kind geen huiswerk wil maken.

Hier ontstonden verschillende strategieën die de ouders toepassen. Bij de modale ouders geven ze aan dat ze het kind verplichten of er mee in gesprek gaan. Bij de kwetsbare ouders worden de kinderen ofwel verplicht of gestraft of er wordt een terugkoppeling naar de leerkracht gedaan. De dwingende hand komt bij beide partijen voor, opmerkelijk dat de ouders die drang voelen om ervoor te zorgen dat het huiswerk in orde is.

4.4.5 Taak van de ouder

Vind je dat jij als ouder een taak/rol moet hebben tijdens het huiswerkproces? Indien ja, wat houdt dit dan in?

De meeste ouders geven aan dat zij effectief een rol hebben tijdens het huiswerkproces. Opmerkelijk dat de respondenten zeer diverse antwoorden geven. Dit aspect blijkt niet duidelijk te zijn voor de ouders. Wat mag/moet het aandeel van de ouder zijn tijdens het maken van het huiswerk? Een eenduidig antwoord is niet te krijgen van de ouders.

Weet jij of de leerkracht iets van jou verwacht als ouder? Wat verwacht de leerkracht dan juist? Wat vind je hiervan?

Bij de modale ouders geeft één van de ouders duidelijk aan dat hij vindt dat de leerkrachten niet te verwachten hebben. Daarnaast zijn er bij beide doelgroepen twee groepen, de groep die er geen idee van heeft en de groep waarvoor dit duidelijk is. Voor diegene die de verwachtingen kennen, is het fijn om dit zo duidelijk afgebakend te weten!

4.4.6 Combinatie huiswerk en gezin

Plan jij wanneer het huiswerk wordt gemaakt of kiest je kind dat zelf? Wanneer vindt het huiswerk dan plaats?

De grote meerderheid geeft aan dat zij het huiswerk inplannen in het gezin. Ze willen dat de kinderen zo kort mogelijk na school begint of na het eten. Enkele geven aan dat hun kinderen zelf kiezen wanneer het huiswerk wordt gemaakt. Het is opmerkelijk dat de ouders bepalen wanneer het, het beste moment is voor hun kind om huiswerk te maken.

Ben je thuis wanneer jouw kind huiswerk maakt?

Bij de kwetsbare ouders is er altijd iemand aanwezig, niet alle ouders zijn tewerkgesteld waardoor dit gemakkelijker is. Bij de modale ouders is er op twee respondenten na altijd iemand thuis wanneer de kinderen hun huiswerk maken. Het is niet altijd de ouder zelf, dit doordat de ouder later moet werken dan dat de kinderen thuiskomen.

Waar maakt je kind zijn/haar huiswerk? In de keuken, op school, of zijn kamer...?

Bijna alle ouders geven aan dat hun kinderen het huiswerk maken in gemeenschappelijke ruimten zoals de woonkamer of de keuken. De kinderen willen de aanwezigheid van hun ouders en op deze manier kunnen de ouders de controle uitvoeren die zij wensen. Enkele kinderen maken hun huiswerk op hun kamer, daar is er veel rust en stilte, maar de controle niet van de ouder is er niet. Deze kinderen beroepen op hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Vind jij dat er voldoende rust en plaats is om thuis huiswerk te maken?

De grote meerderheid geeft aan dat het rustig genoeg is in de ruimten waar de kinderen hun huiswerk maken. Anderen vinden dit niet door de aanwezigheid van andere kinderen of prikkels van multimedia. Het is niet vanzelfsprekend om een rustige ruimte te voorzien en begeleiding tegen aan de kinderen indien je nog andere kinderen in het gezin hebt.

4.4.7 Communicatie

Spreek je met gezinsleden over het huiswerk?

De meerderheid spreekt over het huiswerk met hun partner, maar dit is niet mogelijk voor iedere respondent. Sommige zijn alleenstaand of zien hun partner zeer weinig. Enkele geven aan dat zij hier niet over spreken omdat het niet in die mate van belang is.

Het is opmerkelijk dat huiswerk in die mate van belang is dat het grootste deel van de respondenten hierover in gesprek gaan met gezinsleden.

Hoe verloopt het contact met school?

Bij de modale ouders verloopt het contact voor iedereen vlot, bij de kwetsbare ouders verloopt dit vlot behalve voor twee respondenten. Opmerkelijk dat net bij de kwetsbare ouders dit stroef verloopt.

Wordt je uitgenodigd voor een ouderavond? Ga je daar naar toe?

Alle respondenten geven aan dat ze gevraagd worden voor het oudercontact en dat ze hier naartoe gaan. Hierdoor valt op dat de ouders willen weten hoe hun kind het doet op school.

Hoe is het contact met de leerkracht?

In totaal geven vier respondenten aan dat zij geen goed contact hebben met de leerkracht. Dit zijn twee respondenten per doelgroep. Opvallend dat hier geen wezenlijk verschil is, het kan altijd dat het niet klikt tussen een ouder en een leerkracht.

Als je vragen hebt, kan je dan bij de leerkracht terecht?

Op één respondent na geven de ouders aan dat ze indien ze vragen hebben bij de leerkracht terecht kunnen. Die ene respondent geeft aan dat de leerkracht is ziek gevallen en dat dat mee de oorzaak kon zijn. Het is goed dat de ouders de weg naar de leerkracht weten indien ze problemen hebben!

Vraag jij hulp of durf je hulp te vragen? Waarom wel, waarom niet?

Alle respondenten geven aan dat zij de vragen durven de stellen, de drempel is laag genoeg om dit te doen zonder vroom. Goed dat de leerkrachten deze relatie hebben opgebouwd met de ouders om ervoor te zorgen dat er geen drempels zijn om tot bij hun te komen om vragen te stellen.

Laat je de leerkracht weten als er iets niet lukt met het huiswerk? Hoe zou je dat dan doen? Via de agenda of in gesprek met de leerkracht? Geeft de leerkracht extra uitleg? Merk je dat er extra uitleg is gegeven?

Bijna alle respondenten laten weten als er iets niet lukt. Dit gebeurt gevarieerd in de agenda of in gesprek met de leerkracht. Voor de ouders die geen Nederlands kunnen lezen of schrijven is het gesprek de enige optie. Op twee mensen na merken ze dat er een goede respons is op de feedback die zij geven aan de leerkracht. Dit zijn ouders die uit iedere doelgroep komen.

4.4.8 Dienstverlening

Weet je welke diensten er zijn om te ondersteunen bij huiswerk?

Voor de kwetsbare ouders is het aanbod hieromtrent zeer onduidelijk. De modale ouders geven aan dat ze een aantal diensten kennen. Hierdoor blijkt dat het aanbod van de diensten wel wordt verspreidt, maar de kwetsbare ouders niet bereikt.

Ken je de diensten Opvoedingswinkel, Gezinsondersteuning en CLB?

Het CLB is de meest bekende voor de modale en kwetsbare gezinnen. De Opvoedingswinkel is door sommige ouders gekend, voornamelijk modale ouders. Daarnaast is dienst Gezinsondersteuning zo goed als onbekend, zeker bij de kwetsbare gezinnen. De ouders kennen het CLB via school. Van daar is het beter om informatie via de scholen te verspreiden, dat bereikt de ouders sneller.

Wat weet je er over?

Het CLB is gekend via school door het medisch onderzoek bij beide doelgroepen. Diegene die de opvoedingswinkel kennen geven aan dat dit is voor opvoedingstips. Over dienst Gezinsondersteuning weten de respondenten zeer weinig. Wat het aanbod inhoudt is voor alle respondenten niet duidelijk.

Zijn deze diensten gemakkelijk te contacteren voor jou? Per mail, per telefoon?

Drie vierde van de respondenten geeft aan dat dit geen probleem is. Het resterende één vierde ligt binnen de kwetsbare doelgroep. Zij geven aan dat dit moeilijk is voor hen door de taalbarrière. Opnieuw wordt er een onderscheidt gemaakt tussen mensen die de taal machtig zijn en zij die dit niet zijn.

Indien jij op locatie zou moeten gaan, geraak je dan gemakkelijk bij de diensten?

Voor de modale ouders is dit geen probleem, enkel de Opvoedingswinkel ligt moeilijker gelegen. Voor de kwetsbare ouders is dit moeilijker doordat de helft afhankelijk is van anderen, het openbaar vervoer of de fiets. Helaas wordt opnieuw het onderscheidt gemaakt, de modale gezinnen beschikken over meer mogelijkheden om naar de diensten te gaan. Veel kwetsbare ouders hebben deze zelfstandigheid niet.

Weet je of deze diensten gratis zijn?

De modale ouders geven dat zij er van uit gaan dat de diensten gratis zijn. De kwetsbare ouders geven aan dat dit voor hen onduidelijk is. Helaas is dit een fenomeen dat opnieuw bij de kwetsbare ouders voorkomt. Voor hen is het net belangrijk dat de diensten gratis zijn, maar zij weten dit niet.

4.4.9 Externe hulp

Denk je dat deze diensten jouw gezin kunnen helpen? Waarom wel, waarom niet?

De meerderheid van de modale gezinnen geven aan dat ze denken dat de diensten kunnen helpen indien dat nodig zou zijn. Bij de kwetsbare ouders zijn de meningen verdeeld. Opvallend dat net bij de kwetsbare doelgroep er zo kritisch naar gekeken wordt. Terwijl er diensten zijn die specifiek naar hen toespitsen.

Vraag je bij andere diensten om ondersteuning rond huiswerk? Waarom wel, waarom niet?

Bij de modale gezinnen vraagt niemand om ondersteuning rond huiswerk. De kwetsbare gezinnen geven aan dat een deel hulp vraagt bij de huiswerkklassen of ondersteuning krijgen van de logopedie. Het is voor hen gemakkelijk omdat het kort bij school/huis is. De kwetsbare ouders die aangeven dat ze geen hulp vragen, achten dit niet nodig.

Wat moet er veranderen dat je sneller naar een dienst gaat?

De kwetsbare ouders geven aan dat zij meer bekendheid en informatie nodig hebben over de diensten zodat zij het aanbod beter leren kennen. Een deel van de modale ouders geven dit ook aan. Het ander deel zegt dat dit niet nodig is omdat zij het aanbod kennen. Het is bewonderingswaardig dat de kwetsbare ouders zelf aangeven dat ze informatie op maat nodig hebben! Ze geven aan dat ze graag de informatie via school krijgen en in hun eigen taal of via mondelinge contacten, dit om de taalbarrière te overstijgen.

Wat vind je dat de stad moet doen rond huiswerk en huiswerkbegeleiding?

De kwetsbare ouders geven aan dat de stad huiswerkbegeleiding moet aanbieden voor ieder kind en dat ze informatie hieromtrent moeten verspreiden via de scholen. De modale ouders zijn hier kritischer over, een deel van de respondenten geven aan dat dit geen taak is van de stad, maar van de scholen. Daarnaast geven ze aan dat de stad kan samenzitten met de scholen omtrent de bedoeling van huiswerk en huiswerkbeleid. Ten slotte geven de modale ouders aan dat er ondersteuning moet zijn voor de kinderen die het thuis niet krijgen. Het is opvallend dat de modale ouders hier veel kritischer over zijn. Naar de scholen toe doen ze dit ook, want ze geven aan dat ze rond het huiswerkbeleid moet gewerkt worden.

Heb je nood aan extra informatie over hoe huiswerk maken en/of begeleiden?

De meerderheid van de modale ouders hebben geen nood aan extra informatie. Op één ouder na, geven alle kwetsbare ouders aan dat ze extra informatie willen. Hier voel je de onzekerheid of ze het wel goed doen en de drang om hun kinderen de juiste begeleiding te geven zodat ze op hetzelfde niveau komen als de andere kinderen van hun leeftijd.

Aanbevelingen

Korte termijn

Vooreerst moeten infomomenten voorzien worden, kort na school met opvang voor de kinderen voor de niet-werkende ouders, voor de andere ouders later op de avond, aan het begin van het schooljaar. Dit gebeurt bij voorkeur in een kleine setting en met de mogelijkheid om tolken te gebruiken zodat alles goed wordt begrepen. De elementen die besproken moeten worden op dat moment:

- Waarom krijgen de kinderen huiswerk
- Wat wordt er verwacht van de ouders
- Hoe wordt de agenda gebruikt
- Wat moet de ouder doen indien ze vragen of problemen hebben

Daarnaast moet er ruimte zijn voor belangrijke communicatie doorheen het schooljaar, bijvoorbeeld via een gesprek bij het afhalen of brengen van het kind. Een vrijwillige ouder die kan tolken indien nodig kan hierbij aanwezig zijn. Indien de ouder zijn/haar kind niet kan komen afhalen, dient de school een korte brief met ondersteunende pictogrammen mee te geven.

Ook moet het aanbod van de diensten die omtrent huiswerk en huiswerkbegeleiding actief zijn op een simpele wijze en in verschillende talen weergegeven worden. Het is het best dat deze informatie via de scholen worden meegegeven aan het begin van het schooljaar. Dit in combinatie met een moment dat de werknemers van de organisaties het concept komen uitleggen. Telkens in een tandemfunctie met mensen die kunnen vertalen indien nodig.

Verder is het belangrijk dat er meer bekendheid omtrent de verschillende diensten wordt gecreëerd. Dit door huisbezoeken te doen en outreachend te werken en de kwetsbare ouders op die manier met het aanbod laten kennis te maken. Hiernaast ook benadrukken dat het gebruik van deze diensten gratis is. De school en welzijnsorganisaties dienen hier als signaalfunctie naar de desbetreffende welzijnsorganisaties.

Daarnaast raad ik aan om huiswerkbegeleiding open te stellen voor de ouders zodat de ouders leren hoe dat zij het best hun kinderen kunnen begeleiden in het huiswerkproces. Momenteel worden huiswerkklassen door externe geleid. De ouders leren niets bij hoe dat zij dit structureel kunnen aanpakken, hun kinderen zijn tijdelijk geholpen maar niet op lange termijn. Op dit moment worden de problemen tijdelijk opgelost, maar niet voorkomen.

Verder is het belangrijk om te allen tijde de mogelijkheid te bieden om op een locatie af te spreken naar keuze van de ouder. Niet alle ouders willen mensen op huisbezoek. Ook geraken niet alle ouders op de locaties die worden opgelegd. Het is belangrijk dat dit goed wordt doorgesproken met de persoon in kwestie.

Ook adviseer ik om de kwetsbare ouders schoolse taal te leren. Dit houdt in de betekenis van bepaalde begrippen zoals, taak, toets, herhalingstoets, boekbespreking... uitleggen op een gemakkelijke manier en indien nodig met tolken.

Daarnaast is het belangrijk dat er actief gewerkt wordt omtrent de drempel naar de organisaties die actief zijn omtrent opvoeding. Dit omdat de drempel naar deze diensten zeer hoog ligt omdat de angst er is om gestigmatiseerd te worden. Het is aangewezen dat de betrokken personeelsleden outreachend te werk gaan.

Het actief inzetten op een driehoeksverhouding tussen de ouders, de zorgleerkracht en de welzijnsorganisaties. Dit om te vermijden dat de betrokken leerkracht overbelast geraakt. Indien al deze partijen op elkaar worden afgestemd, worden de noden van die gezinnen en voornamelijk van het kind het efficiëntst beantwoord.

Ten slotte is het op korte termijn belangrijk om een open, gratis infomoment per wijk op te bouwen om de geïnteresseerde ouders het principe omtrent huiswerkbegeleiding uitleggen en uit te laten testen. De kwetsbare ouders worden bereikt via de verschillende organisaties actief in de wijk, denkende aan wijkmanagement, Arktos,

Lange termijn

Ten eerste moeten alle scholen een huiswerkbeleid ontwikkelen in functie van hun leerlingen. Dit wil zeggen dat ieder huiswerkbeleid op maat van iedere school gemaakt moet worden. Dat beleid moet in stand gebracht worden in samenspraak met de welzijnsorganisaties actief in de school omtrent huiswerk en de ouders. Scholen kunnen geen verwachtingen opleggen aan ouders die niet haalbaar zijn, daardoor is het belangrijk dat de stem van de kwetsbare ouders hierin gehoord worden. De welzijnsorganisaties kunnen hier de brugfunctie in zijn zodat de school en de ouder zich in een veilige omgeving bevinden.

Daarnaast stel ik voor om huiswerkbegeleiding in een huiskamercontext te voorzien. Biedt locaties aan die worden omgebouwd tot kleine woonkamers. Daar kan iedere dag 2 tot 3 gezinnen langskomen om ondersteuning te krijgen in het huiswerkproces. De begeleidende persoon gaat begeleiding geven aan de ouder en niet aan de kinderen. Zo leren de ouders hoe dat zij hun kinderen kunnen begeleiden in de thuissituatie.

Ook is het belangrijk dat er een professional per wijk, ter beschikking van de kwetsbare ouders is. Zij gaan in proces met deze ouders om hen te versterken ten op zichten van de school en diensten. Het is belangrijk dat zij aan hun rechten komen!

Ten slotte stel ik voor om in iedere wijk een namiddag te voorzien dat er een professionele van de welzijnsorganisatie in de wijk is, bijvoorbeeld in het buurthuis, waar dat de kwetsbare doelgroep hun weg kennen. Dit verlaagt de drempel om naar iets nieuws en onbekend te moeten gaan. Daarnaast valt de drempel van de verplaatsing weg. Het is belangrijk dat dit telkens dezelfde persoon in de wijk is zodat er een vertrouwensband kan ontstaan.

Besluit

Er zijn wel degelijk drempels omtrent huiswerkbegeleiding. Vooral bekendheid en informatie ontbreekt. Hiervoor moeten de diensten op korte termijn inzetten. Hiernaast is het opvallend dat de kwetsbare ouders hier meer nood aan hebben dan de modale ouders. De informatie wordt dus wel verspreid, maar niet op de manier dat het de kwetsbare gezinnen bereikt. Hiernaast is de visie omtrent huiswerk niet in die mate verschillend dat er opvallende aspecten tussen zitten. Bij zowel de modale- als kwetsbare gezinnen zijn er kinderen en ouders die het moeilijk hebben omtrent huiswerk. Alleen de taalbarrière maakt het voor de kwetsbare gezinnen moeilijker. Tot slot is het opmerkelijk dat enkel de modale gezinnen huiswerk in vraag stellen. De kwetsbare gezinnen nemen dit gegeven aan zonder hierover een kritische mening te vormen.

5. Kritische reflectie

De onderzoeksvragen zijn in samenspraak met de dienst Gezinsondersteuning van stad Hasselt gekozen. Het is met andere woorden een onderzoek waarover het werkveld vragen had en graag meer informatie over kreeg.

De literatuurstudie was een grote uitdaging voor mij. Er is nog geen gelijkaardig onderzoek gebeurd, waardoor ik geen vergelijk kon stellen. Hiernaast is er veel literatuur te vinden omtrent de verscheidende onderwerpen, maar deze was in vele gevallen verouderd of irrelevant. Mijn eerste versie was daardoor ondermaats! Na bijsturing van mijn promotor is er een meer onderzoeksmatige literatuurstudie tot stand gekomen, dat een meerwaarde voor het onderzoek werd.

Het zoeken naar de respondenten was geen evidentie desondanks de hulp van vele partners in het werkveld. Het is tot de laatste dag trekken en sleuren gebleven om voldoende respondenten te vinden. Door enkele non-responsen na afspraken, was het moeilijk om deze mensen terug te contacteren om een nieuwe afspraak te maken. Uiteindelijk hebben deze mensen toch meegedaan aan het onderzoek.

Het afnemen van de diepte-interviews was niet gemakkelijk, zeker bij de kwetsbare ouders. Vele konden slecht tot geen Nederlands. De kinderen of vriendinnen hebben als tolk gefungeerd zodat ook deze ouders hun stem konden laten horen.

Het verwerken van de gegevens was hierdoor zeer moeilijk. Veel zinnen hebben achteraf een correct grammaticale vorm gekregen. De hoeveelheid van de interviews zorgde ervoor dat dit een grote tijdsinvestering was, waardoor ik vertraging heb opgelopen. Uiteindelijk is dit rechtgezet.

De adviseringen maken, was een proces dat doorheen heel mijn stageperiode in mijn hoofd speelden. Ik ben met zoveel elementen in aanmerking gekomen, dat de adviezen zeer gemakkelijk waren opgesteld.

In het algemeen, vind ik dat ik meer terugkoppeling moest geven aan mijn promotor. Ik heb vrij laat en weinig gecommuniceerd met haar doordat ik achter ben geraakt door de onverwachte tijdsinvestering en persoonlijke issues. Dit had zeker beter gekund.

Het theoretisch gedeelte had hoogstaander gekund. Het praktisch daarentegen vind ik sterk doordat de validiteit verzekerd is bij beide doelgroepen doordat er voldoende respondenten per doelgroep zijn. Dat vind ik het sterkste element in mijn bachelorproef. Daarnaast vind ik het sterk dat er met zoveel partners is samengewerkt. Hieruit heb ik respondenten bereikt die ik anders nooit had kunnen bereiken. Ook dit vind ik een meerwaarde aan het onderzoek. Dus ik ben in het algemeen relatief tevreden over het onderzoek!

Bibliografie

- Dienst Gezinsondersteuning Hasselt. (2014, februari 18). voorwaarden huiswerkbegeleiding. Hasselt.
- Dienst Gezinsondersteuning stad Hasselt. (2015). Projectfiches.
- Het samenwerkingsverband Decenniumdoelen 2017. (2015). ARMOEDEBAROMETER 2015. Opgeroepen op april 14, 2016, van http://www.decenniumdoelen.be/documenten/150929_Armoedebarmeter2015.pdf
- Kind en Gezin. (2008, februari 9). *Werken met maatschappelijk kwetsbare gezinnen - Visietekst* -. Opgeroepen op februari 23, 2016, van <http://www.kindengezin.be/img/Visietekst-werken-met-MKG.pdf>
- Klasse. (2015, september 14). *Huiswerk begeleiden met de ABC-methode*. Opgeroepen op maart 18, 2016, van <https://www.klasse.be/4546/huiswerk-begeleiden-met-de-abc-methode/>
- mens en samenleving. (2011). *Bourdieu's theorie van sociaal en cultureel kapitaal*. Opgeroepen op april 29, 2016, van <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/sociaal-cultureel/80620-bourdieu-theorie-van-sociaal-en-cultureel-kapitaal.html>
- Onderwijs Vlaanderen. (sd). *Gelijke onderwijskansen; Scholen maken er werk van*. Opgeroepen op maart 18, 2016, van <http://www.ond.vlaanderen.be/gok/>
- Onderwijs Vlaanderen. (sd). *Gelijke onderwijskansen; Scholen maken er werk van*. Opgeroepen op april 25, 2016, van <http://www.ond.vlaanderen.be/GOK/>
- Roose, R. (2006). *De bijzondere jeugdzorg als opvoeder*. Gent: Academia Press.
- Samenlevingsopbouw Rimo Limburg. (2015, maart 2). Rimo: visie op huiswerk. Opgeroepen op maart 12, 2016
- Stad Hasselt: dienst Gezinsondersteuning. (2016). Projectfiche dienst Gezinsondersteuning.
- Steunpunt Algemeen Welzijnswerk. (2011, februari 26). De hervorming bekeken door de bril van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW). Opgeroepen op april 28, 2016, van <https://www.kennisplein.be/Documents/Hervorming%20GGZ%20door%20de%20bril%20van%20het%20CAW%2025-02-2011%20LS.pdf>
- Steunpunt beleidsrelevant onderzoek. (schooljaar 2002-2003). *informatieportaalssl*. Opgeroepen op april 29, 2016, van http://informatieportaalssl.be/SiBO-Databank/BevragingOuders/LOA-RAPPORT22_Oudervragenlijst0203.pdf
- Vettenburg, N. (2009, oktober 6). Maatschappelijke kwetsbaarheid op school. Opgeroepen op februari 10, 2016, van http://www.welwijs.be/presentaties_studiedag_okt09/2009Vettenburg.pdf

- Vos, I. (2003, december). *Cultuurparticipatie en maatschappelijk kwetsbare groepen*.
Opgeroepen op februari 11, 2016, van
<http://www.demos.be/sites/default/files/cultuurparticipatie.pdf>
- Walgrave, & Vettenburg. (2009). Maatschappelijke kwetsbaarheid op school. *Welwijs(3)*,
70-75. Opgeroepen op februari 10, 2016

Bijlagen

Bijlage 1: Brief om ouders te werven

Inge Vandebek
Dienst
Stad
AC
Groenplein
3500
tel: 011/23 94 04

Gezinsondersteuning
Hasselt
Thonissen
1
Hasselt

Beste ouder(s),

Lotte Verheyen is een laatstejaars stagiair maatschappelijk werk bij ons op de dienst. In kader van haar eindwerk doet zij onderzoek naar de mening van ouders omtrent huiswerk en hoe we huiswerkbegeleiding drempelverlagend kunnen maken.

Wij willen graag de mening van de ouders horen!

Hiervoor heeft Lotte een enquête opgesteld die ze graag persoonlijk wil komen afnemen. Ze komt graag bij jullie langs of indien je liever niet thuis afspreekt maar op een andere plaats. Geen probleem!

Dit gesprek zal ongeveer 1 uur duren. Wanneer past dit voor jullie? Alles wat we bespreken is anoniem!

We zoeken 15 gezinnen die hieraan willen meewerken. We voorzien voor iedere deelnemer een kleine attentie.

Wil jij meedoen of heb je vragen? Stuur een mailtje naar lotte.verheyen@hasselt.be of bel naar 011 - 239404

Met vriendelijke groeten,

Inge Vandebek
Dienst gezinsondersteuning
Lotte Verheyen, stagiair

Bijlage 2: vragenprotocol

Samenstelling van het gezin

- Hoeveel kinderen heb je?
- Hoe oud zijn de kinderen?
- In welke leerjaar zitten de kinderen van het basisonderwijs?

Het huiswerk zelf

- Welke dagen van de week heeft uw kind huiswerk?
- Hoe lang is jouw kind per dag ongeveer bezig met zijn/haar huiswerk?
- Vind je dit te lang?
 - o Indien ja, kan je hierover spreken met de school?
 - o Indien ja, hoe zijn ze hier dan mee omgegaan?
- Vind je dat jouw kind, (te) veel, (te) weinig of genoeg huiswerk krijgt? Hoe ga je hiermee om?
- Waarom krijgt jouw kind huiswerk volgens jou?
- Vind jij huiswerk nuttig?
- Is het voor jou duidelijk wat het huiswerk inhoudt?
- Welke ervaringen heb jij als ouder gehad met huiswerk doorheen de loopbaan van je kinderen in het basisonderwijs? Indien het niet vlot verliep, hoe ben je daar mee omgegaan?
- Hoe ervaart volgens u jouw kind huiswerk?

Begeleiden bij huiswerk:

- Vraagt jouw kind hulp bij zijn huiswerk of kan hij/zij dit zelfstandig?
 - o Vind je het moeilijk om je kind te helpen?
- Is het duidelijk wat er in de agenda staat en hoe hij/zij deze moet gebruiken?
- Wat doe je als je kind de leerstof niet krijgt geleerd? Welke stappen onderneem je?
- Wat doe je als je kind een taak niet kan?
- Durf je jouw kind naar school te sturen met een onopgeloste taak? Hoe voel je je daar bij?
- Vraag je soms aan anderen om jouw kind te helpen? Wie vraag je dan om hulp? Hoe is dat om andere om hulp te vragen?
- Wie moet de leerstof uitleggen volgens jou?

Taak van de ouder:

- Vind je dat jij als ouder een taak/rol moet hebben tijdens het huiswerkproces? Indien ja, wat houdt dit dan in?
- Weet jij of de leerkracht iets van jou verwacht als ouder? Wat verwacht de leerkracht dan juist? Wat vind je hiervan?

Huiswerk en gezin

- Wat doe je als je kind geen huiswerk wil maken?
- Spreek jij met gezinsleden over het huiswerk?
- Plan jij wanneer het huiswerk wordt gemaakt, of kiest je kind dat zelf? Wanneer vindt het huiswerk dan plaats?
- Ben je thuis wanneer jouw kind huiswerk maakt?
- Waar maakt je kind zijn/haar huiswerk? In de keuken, op school, op zijn kamer...?
- Vind jij dat er voldoende rust en plaats is om thuis huiswerk te maken?

Ouder en school

- Hoe verloopt het contact met school?
- Wordt je uitgenodigd voor een ouderavond? Ga je daar naar toe?
- Hoe is het contact met de leerkracht?
- Als jij vragen hebt, kan je dan bij de leerkracht terecht?
- Vraag jij hulp of durf jij hulp te vragen? Waarom wel, waarom niet?
- Laat je de leerkracht weten als er iets niet lukt met het huiswerk?
 - o Hoe zou je dat doen? Via de agenda of in gesprek met de leerkracht?
 - o Geeft de leerkracht extra uitleg? Merk je dat er extra uitleg is gegeven?

Jij en diensten

- Weet je welke diensten er zijn om te ondersteunen bij huiswerk?
- Ken je de diensten opvoedingswinkel, gezinsondersteuning en CLB?
 - o Wat weet je er over?
 - o Zijn deze diensten gemakkelijk te contacteren voor jou? Per mail, per telefoon?
 - o Indien jij op locatie zou moeten gaan, geraak jij dan gemakkelijk bij diensten?
- Weet je of deze diensten gratis zijn?
- Denk je dat deze diensten jouw gezin kunnen helpen? Waarom wel, waarom niet?
- Vraag je bij andere diensten om ondersteuning rond huiswerk? Waarom wel, waarom niet?
- Wat moet er veranderen dat je sneller naar een dienst gaat?
- Wat vind je dat de stad moet doen rond huiswerk en huiswerkbegeleiding?
- Heb je nood aan extra informatie over hoe huiswerk maken en/of begeleiden?

